

8. PROCJENA I PRIRODNO KRETANJE STANOVNIŠTVA

Prema Procjeni stanovništva Državnog zavoda za statistiku (DZS) sredinom 2019. godine u Istarskoj županiji (IŽ) bilo je 209.573 stanovnika. Prema Popisu stanovništva 2011. godine, IŽ imala je 208.055 stanovnika (4,9% stanovništva RH).

U 2018.g. muškarci čine 49,3%, a žene 50,7% stanovništva IŽ. Broj muškaraca u odnosu na broj žena veći je u dobnim skupinama do 49 godine. U dobnim skupinama od 50 godina nadalje, broj žena veći je od broja muškaraca. Razlike u broju muškaraca i žena postupno se povećavaju prema starijim dobnim skupinama da bi u dobi iznad 85 godina broj žena bio 2,5 puta veći od broja muškaraca. U stanovništvu IŽ u dobi 65-74 g. žena ima 52,7%, u dobi 75-84 g. 60,1%, a 85 i više 71,7% (feminizacija starijih dobnih skupina).

Tablica 1 - Procjena stanovništva u Istarskoj županiji 2019. (sredinom godine) prema spolu i dobnim skupinama

Dobne skupine	Ukupno	Muškarci	Žene
Ukupno	209.573	103.251	106.322
0 – 4 g.	8.421	4.355	4.066
5 – 9 g.	9.410	4.919	4.491
10 – 14 g.	9.555	4.979	4.576
15 – 19 g.	8.683	4.561	4.122
20 – 24 g.	10.276	5.417	4.859
25 – 29 g.	11.352	5.857	5.495
30 – 34 g.	13.876	7.205	6.671
35 – 39 g.	15.740	8.235	7.505
40 – 44 g.	15.197	8.068	7.129
45 – 49 g.	13.483	6.951	6.532
50 – 54 g.	14.560	7.153	7.407
55 – 59 g.	16.222	7.913	8.309
60 – 64 g.	16.309	7.836	8.473
65 – 69 g.	15.067	7.219	7.848
70 – 74 g.	10.300	4.769	5.531
75 – 79 g.	8.866	3.703	5.163
80 – 84 g.	6.984	2.617	4.367
85 i više g.	5.272	1.494	3.778

Izvor: Državni zavod za statistiku RH. Pr.7.1.3. Procjena stanovništva Republike Hrvatske u 2019. (11.9.2020.)

Procjena stanovnika za 2019. godinu pokazuje daljnje starenje stanovništva - udio starijih od 65 godina je 22,2% (Popis 2011. 18,0%).

Broj starijih u odnosu na Popis 2011. porastao je gotovo za četvrtinu (24,1%).

Svaki peti muškarac i svaka četvrta žena u IŽ su starije dobi.

Broj stanovnika porastao je u odnosu na Popis 2011. u svim skupinama starijih, ali najveći porast (60,3%) zabilježen je kod najstarijih starih (85 i više godina).

Osobe iznad 80 godina čine 2019.g. 5,8% stanovništva IŽ (2011. 4,2%).

U odnosu na Popis 2011., u 2019.godini pao je broj radnosposobnog stanovništva u dobi od 15 do 64 godina za 5,0%, žena fertilne dobi za 9,5% i djece do 14 g. za 1,5%.

Tablica 2 - Dobne skupine stanovništva – popis 2011. i procjena za 2019.g.

	Popis 2011.	Procjena 2019.		% promjene u odnosu na Popis 2011.
		Broj	% u ukupnom stanovništvu	
Ukupno	208.055	209.573	100,0	0,7
-Muški spol	101.162	103.251	100,0	2,1
-Ženski spol	106.893	106.322	100,0	-0,5
0-14 g.	27.816	27.386	13,1	-1,5
-Muški spol	14.346	14.253	13,8	-0,6
-Ženski spol	13.470	13.133	12,4	-2,5
15-64 g.	142.780	135.698	64,7	-5,0
-Muški spol	71.629	69.196	67,0	-3,4
-Ženski spol	71.151	66.502	62,5	-6,5
65 i više g.	37.459	46.489	22,2	24,1
-Muški spol	15.187	19.802	19,2	30,4
-Ženski spol	22.272	26.687	25,1	19,8
65-74 g.	20.308	25.367	12,1	24,9
-Muški spol	9.080	11.988	11,6	32,0
-Ženski spol	11.228	13.379	12,6	19,2
75-84 g.	13.863	15.850	7,6	14,3
-Muški spol	5.211	6.320	6,1	21,3
-Ženski spol	8.652	9.530	9,0	10,1
85 i više g.	3.288	5.272	2,5	60,3
-Muški spol	896	1.494	1,4	66,7
-Ženski spol	2.392	3.778	3,6	57,9
Žene 15-49 g.	46.734	42.313	39,8	-9,5

Izvor: Državni zavod za statistiku RH. Popis 2011. i Pr.7.1.3. Procjena stanovništva Republike Hrvatske u 2018. (13.9.2019.)

Prema podacima DZS, u 2019. godini je u IŽ doseljeno 5.484 stanovnika (većina odnosno 3.977 doseljeni su iz inozemstva – za 43,8% više nego prošle godine, a 1.507 iz drugih županija RH – za 1,7% više). Iz IŽ je odseljeno 3.727 stanovnika: 2.582 u inozemstvo (za 39,4% više nego prošle godine), a 1.145 u druge županije RH (za 15,0% više).

Saldo ukupne migracije je pozitivan (veći broj doseljenih od odseljenih) u 2019.g. i u prosjeku petogodišnjeg razdoblja (2015.-2019.g.), zahvaljujući doseljavanju iz drugih županija (51,8% u saldu ukupne migracije), ali i doseljavanju iz inozemstva (48,2%).

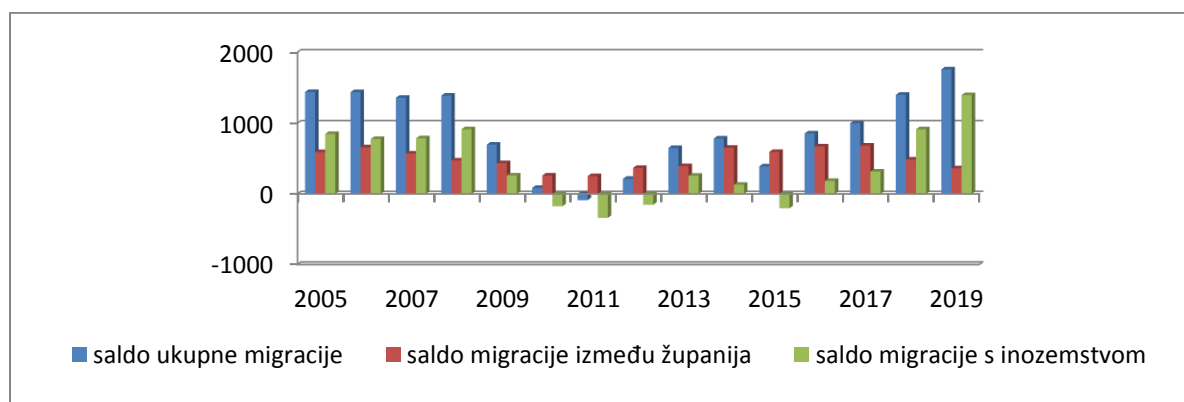
Prosječni godišnji migracijski saldo 2015.-2019.g. je 5,2 doseljenih na 1.000 stanovnika (0,5% godišnje). Saldo migracija između županija za IŽ posljednjih petnaest godina je pozitivan (više doseljavanja). Također je u petnaest godina i saldo s inozemstvom (broj doseljenih iz inozemstva veći od odseljenih u inozemstvo) uglavnom pozitivan (osim 2010.-2012. i 2015.g.). U posljednjih pet godina u odnosu na prethodno razdoblje saldo ukupne migracije povećan je za 3,3 puta (2010.-2014. bio je 1.643, a 2015.-2019.g. 5.400), što ukazuje da raste višak doseljenih u odnosu na odseljene, ali je još uvijek za 14,5% manji od salda ukupne migracije koji je bio 2005.-2009.g. (ukupno 6.317).

Prema podacima DZS, pozitivan saldo ukupne migracije stanovništva u 2019.g. u RH imalo je 10 županija, s tim da je Istarska s pozitivnim saldom od 1.757 na drugom mjestu iza Grada Zagreba (3.697). Pozitivan saldo migracije s inozemstvom imalo je 10 županija, a Istarska je na drugom mjestu (1.395) iza Splitsko-dalmatinske (1.700).

Tablica 3 - Ukupno doseljeno i odseljeno stanovništvo 2015.- 2019. godine

	Doseljeni:			Odseljeni:			Saldo ukupne migracije	Saldo migracije između županija	Saldo migracije s inozemstvom
	Ukupno	iz druge županije	iz inozemstva	Ukupno	u drugu županiju	u inozemstvo			
2015.	2.800	1.724	1.076	2.410	1.130	1.280	390	594	-204
2016.	3.281	1.719	1.562	2.426	1.047	1.379	855	672	183
2017.	3.516	1.657	1.859	2.517	974	1.543	999	683	316
2018.	4.247	1.482	2.765	2.848	996	1.852	1.399	486	913
2019.	5.484	1.507	3.977	3.727	1.145	2.582	1.757	362	1.395
Ukupno	19.328	8.089	11.239	13.928	5.292	8.636	5.400	2.797	2.603
Prosjek	3.865,6	1.617,8	2.247,8	2.785,6	1.058,4	1.727,2	1.080,0	559,4	520,6

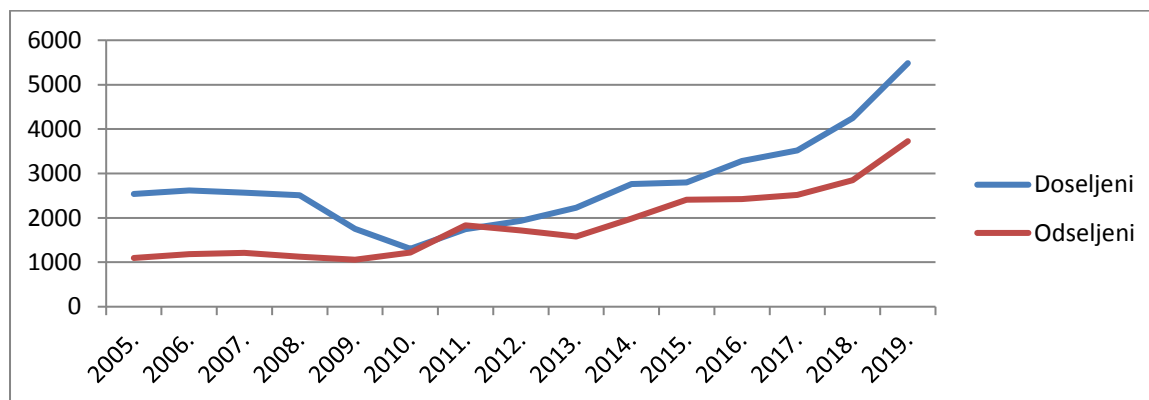
Izvor: Državni zavod za statistiku RH. Pr.7.1.2. Migracija stanovništva RH (u 2019.(24.07.2020.))

Slika 1 - Saldo migracije u Istarskoj županiji 2005.-2019. godine

Izvor: Državni zavod za statistiku RH

Od ulaska u EU 2013.g., u porastu je broj doseljenih, ali i odseljenih. Na žalost, nema objavljenih drugih podataka o doseljenim i odseljenim osobama (npr. dob, država i sl.).

Slika 2 - Doseljeni i odseljeni stanovnici Istarske županije, 2005.-2019.

Izvor: Državni zavod za statistiku RH

Najviše migracija stanovništva se odvijalo unutar IŽ. U posljednjih pet godina mjesto stanovanja unutar IŽ promijenilo je 14.460 osoba i to 10.837 (74,9%) osoba između različitih gradova/općina, a 3.623 osoba između naselja istoga grada/općine.

Tablica 4 - Preseljeno stanovništvo unutar županije 2015.- 2019. godine

	Među naseljima istoga grada/općine	Među gradovima/ općinama iste županije	Ukupno
2015.	647	1.985	2.632
2016.	734	2.148	2.882
2017.	719	2.404	3.123
2018.	754	2.141	2.895
2019.	769	2.159	2.928
UKUPNO	3.623	10.837	14.460

Izvor: Državni zavod za statistiku RH

Prema podacima DZS u 2019. godini u IŽ je živorođeno 1.589 djece (stopa nataliteta 7,6/1.000 stanovnika, RH 8,9/1.000), a umrlo je 2.411 osoba (stopa mortaliteta 11,5/1.000, RH 12,7/1.000), odnosno umrle su 822 osobe više no što je djece živorođeno, što znači da se i u 2019.g. nastavlja prirodni pad stanovništva. Vitalni indeks (odnos živorođenih i umrlih) u IŽ iznosio je u 2019.g. 65,9.

Stopa prirodnog prirasta bila je negativna (-3,9/1.000), ista stopa bila je i u RH. Pozitivan prirodni prirast u 2019.g. nije imala niti jedna županija.

U IŽ se u prosjeku (prosjeak 2015.-2019.) godišnje rodilo 1.663,8 žive djece, a stopa nataliteta iznosi 8,0/1.000. Opća stopa fertiliteta pokazuje broj živorođenih u odnosu na žensko stanovništvo u fertilnoj dobi (15-49 godina). Opća stopa fertiliteta za IŽ 2015.-2019.g. iznosila je 38,4 živorođene djece na 1.000 žena fertilne dobi. Stopom totalnog fertiliteta mjeri se prosječan broj djece koje bi žena rodila u toku fertilnog razdoblja kada bi radala prema sadašnjim stopama fertiliteta (očekivani broj djece). Kritična brojčana vrijednost stope totalnog fertiliteta iznosi 2,1 - stopa manja od 2,1 govori da u stanovništvu nije osigurana jednostavna reprodukcija stanovništva. U IŽ je u prosjeku (2015.-2019.) iznosila 1,3 djece te ne osigurava reprodukciju. U IŽ godišnje je u prosjeku (2015.-2019.) umrlo 2.405,2 osoba, a stopa mortaliteta iznosila je 11,5/1.000. Vitalni indeks iznosio je u prosjeku 69,2 (prosjeak od 2015.-2019.), a obzirom da je manji od 100 ukazuje na veći broj umrlih nego rođenih odnosno da je riječ o regresivnom stanovništvu.

Tablica 5 - Prirodno kretanje stanovništva 2015. - 2019.

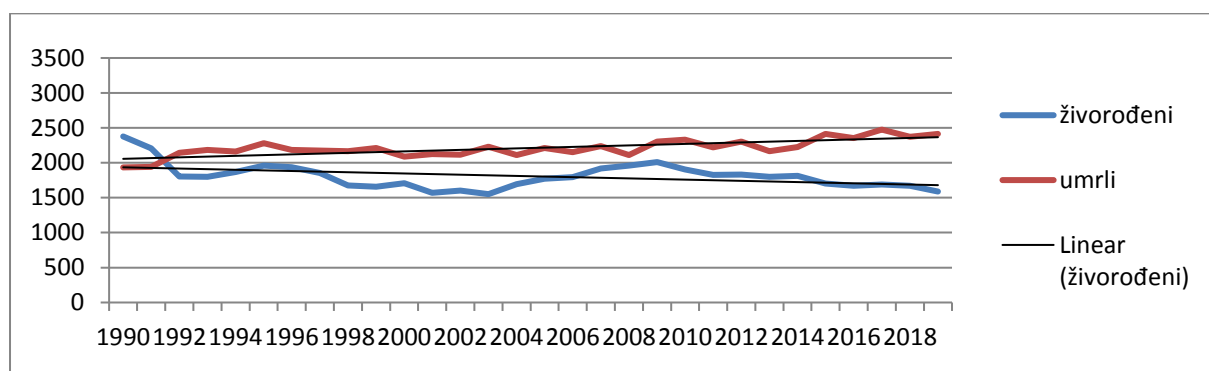
	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	Prosjek (2015.-2019.)
Broj stanovnika	208.180	208.105	208.229	208.765	209.573	208.570,4
Živorodeni	1.701	1.669	1.690	1.670	1.589	1.663,8
Umrli	2.414	2.354	2.475	2.372	2.411	2.405,2
Prirodni prirast	-713	-685	-785	-702	-822	-741,4
Žene fertile dobi (15-49 g.)	44.492	43.959	43.226	42.686	42.313	43.335,2
Živorodeni (na 1000 stanovnika)	8,2	8,0	8,1	8,0	7,6	8,0
Umrli (na 1000 stanovnika)	11,6	11,3	11,9	11,4	11,5	11,5
Prirodni prirast (na 1000 stanovnika)	-3,4	-3,3	-3,8	-3,4	-3,9	-3,6
Vitalni indeks (živorodeni na 100 umrlih)	70,5	70,9	68,3	70,4	65,9	69,2
Opći fertilitet (na 1000 žena fertile dobi)	38,2	38,0	39,1	39,1	37,6	38,4
Totalni fertilitet	1,3	1,3	1,4	1,4	1,3	1,3

Opći fertilitet=broj živorođene djece / broj žena fertile dobi*1000

Totalni fertilitet (prosječan broj živorođene djece koje žena rodi u toku života)= broj živorođene djece / broj žena fertile dobi*35 godina

Izvor: Državni zavod za statistiku RH. Pr.7.1.1. Prirodno kretanje stanovništva Republike Hrvatske u 2018 (19.07.2019.).

U IŽ nakon porasta broja živorođene djece u razdoblju od 2004. do 2009. godine (2009.g. 2.012 živorođene djece), od 2010.g. njihov broj se smanjuje.

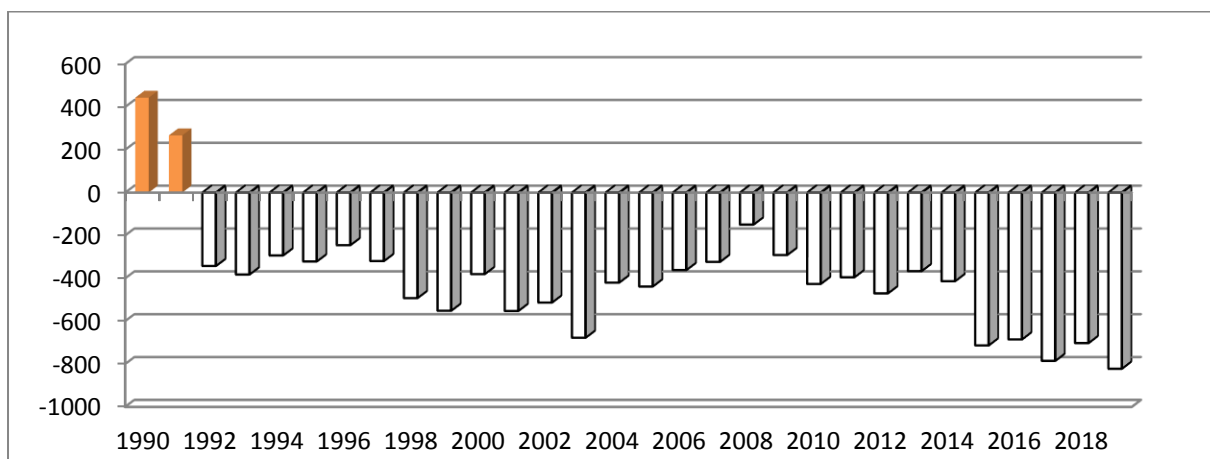

Slika 3 - Prirodno kretanje stanovništva Istarske županije od 1990.-2019. godine

Izvor: Državni zavod za statistiku RH

Stopa prirodnog prirasta za IŽ je od 1992.g. negativna. U razdoblju 2015.-2019. (prosječna godišnja stopa -3,6/1000) izgubljeno je, zbog viška umrlih nad rođenima, 3.707 stanovnika.

Zbog negativnog prirodnog prirasta u posljednjih 5 godina nestalo je stanovništvo gotovo dvije prosječne istarske općine (3.707 stanovnika, a prosjek stanovnika po općini na Popisu 2011. bio je 2.067,07).

Slika 4 - Prirodni prirast stanovništva Istarske županije od 1990.-2019. godine

Izvor: Državni zavod za statistiku RH

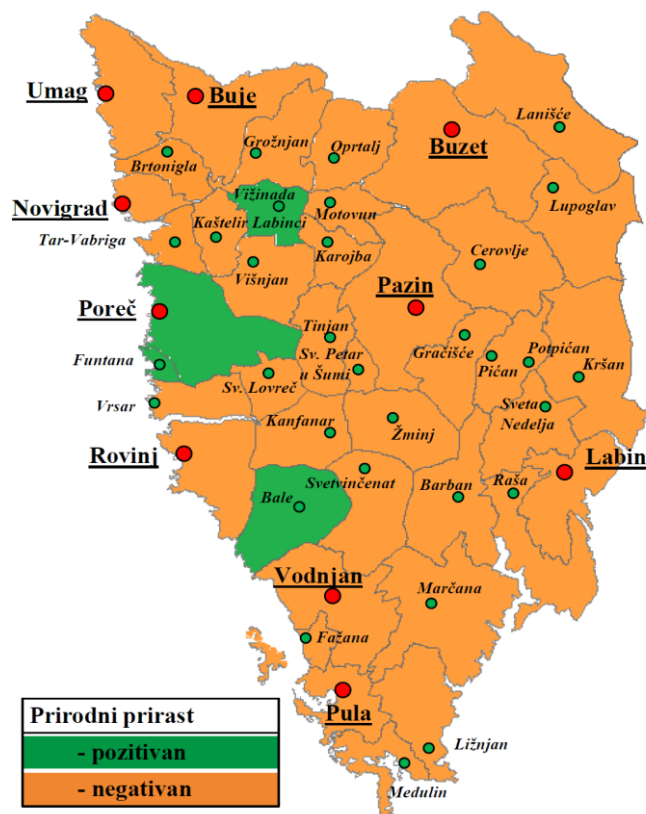
Pozitivni prirodni prirast u 2019.godini imalo je samo 6 JLS (14,6% JLS): gradovi Novigrad i Pazin, općine Bale, Cerovlje, Karojba i Sveti Petar u šumi. Nulti prirodni prirast imala je samo 1 JLS, a negativni 34 JLS. U RH samo je 50 JLS (9,0%) u 2019.g. imalo pozitivan prirodni prirast.

U zadnjem petogodišnjem razdoblju (prosjeak 2015.-2019.g.) pozitivan prirodni prirast imaju samo 4 JLS: grad Poreč i općine Bale, Funtana i Vižinada.

Tablica 6 - Prirodno kretanje stanovništva po općinama i gradovima Istarske županije

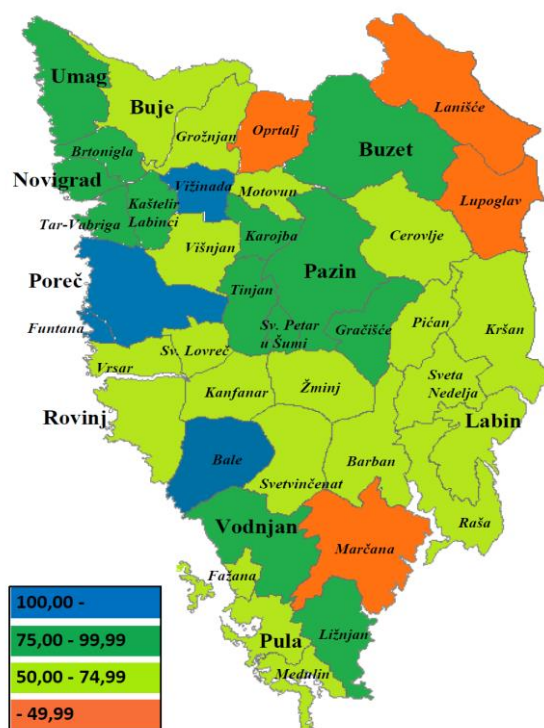
	2019.				prosjeak 2015.-2019.			
	<i>živorođeni</i>	<i>umrli</i>	<i>prirodni prirast</i>	<i>vitalni indeks</i>	<i>živorođeni</i>	<i>umrli</i>	<i>prirodni prirast</i>	<i>vitalni indeks</i>
Istarska županija	1.589	2.411	-822	65,9	1663,8	2.405,2	-741	69,2
b.o.Buje	204	282	-78	72,3	197,2	274,8	-77,6	71,8
grad Buje	18	61	-43	29,5	28,8	57,6	-28,8	50,0
Brtonigla	7	22	-15	31,8	14,6	15,2	-0,6	96,1
Grožnjan	6	10	-4	60,0	5,4	8,2	-2,8	65,9
grad Novigrad	41	40	1	102,5	34,8	38,4	-3,6	90,6
Opatlj	5	13	-8	38,5	6,2	14,2	-8	43,7
grad Umag	127	136	-9	93,4	107,4	141,2	-33,8	76,1
b.o.Buzet	50	69	-19	72,5	54,2	75,2	-21	72,1
grad Buzet	49	60	-11	81,7	51	66,4	-15,4	76,8
Lanišće	1	9	-8	11,1	3,2	8,8	-5,6	36,4
b.o.Labin	165	312	-147	52,9	159,6	285,4	-125,8	55,9
grad Labin	68	163	-95	41,7	73,6	144,2	-70,6	51,0
Kršan	33	51	-18	64,7	27	42	-15	64,3
Pičan	17	22	-5	77,3	15,8	22,4	-6,6	70,5
Raša	24	38	-14	63,2	21,4	42,6	-21,2	50,2
Sv.Nedelja	23	38	-15	60,5	21,8	34,2	-12,4	63,7
b.o.Pazin	188	183	5	102,7	173,6	205,4	-31,8	84,5
grad Pazin	91	73	18	124,7	85,8	88,6	-2,8	96,8
Cerovlje	19	16	3	118,8	12,2	22,2	-10	55,0
Gračišće	17	22	-5	77,3	15,2	16,8	-1,6	90,5
Karojba	13	11	2	118,2	14,2	15	-0,8	94,7
Lupoglav	5	9	-4	55,6	6,6	15	-8,4	44,0
Motovun	8	18	-10	44,4	8	14	-6	57,1
Sv.Petar u šumi	14	13	1	107,7	12	12,8	-0,8	93,8
Tinjan	21	21	0	100,0	19,6	21	-1,4	93,3
b.o.Poreč	221	274	-53	80,7	248,8	271,6	-22,8	91,6
grad Poreč	142	162	-20	87,7	156,6	155	1,6	101,0
Funtana	8	9	-1	88,9	8	7,6	0,4	105,3
Kaštelir -Labinci	14	15	-1	93,3	14,4	17,8	-3,4	80,9
Sv.Lovreč	7	16	-9	43,8	8,4	16,2	-7,8	51,9
Tar-Vabriga	19	21	-2	90,5	18,4	19,6	-1,2	93,9
Višnjan	14	25	-11	56,0	17,4	24,8	-7,4	70,2
Vižinada	9	10	-1	90,0	10,8	10	0,8	108,0
Vrsar	8	16	-8	50,0	14,8	20,6	-5,8	71,8
b.o.Pula	615	1050	-435	58,6	654,0	1.058,8	-404,8	61,8
grad Pula	390	691	-301	56,4	419,6	703	-283,4	59,7
Barban	24	38	-14	63,2	23,4	43	-19,6	54,4
Fažana	20	33	-13	60,6	26,4	39,2	-12,8	67,3
Ližnjan	29	51	-22	56,9	34,6	45	-10,4	76,9
Marčana	20	48	-28	41,7	26,6	54	-27,4	49,3
Medulin	62	80	-18	77,5	50,2	71,8	-21,6	69,9
Svetvinčenat	28	38	-10	73,7	22,2	37	-14,8	60,0
grad Vodnjan	42	71	-29	59,2	51	65,8	-14,8	77,5
b.o.Rovinj	146	241	-95	60,6	176,4	234,0	-57,6	75,4
grad Rovinj	89	163	-74	54,6	116,6	158,6	-42	73,5
Bale	18	10	8	180,0	14,6	13	1,6	112,3
Kanfanar	13	26	-13	50,0	15,2	21,8	-6,6	69,7
Žminj	26	42	-16	61,9	30	40,6	-10,6	73,9

Izvor: Državni zavod za statistiku RH. Pr.7.1.1. Prirodno kretanje stanovništva Republike Hrvatske u 2019. (22.07.2020.)

Slika 5 - Prirodni prirast stanovništva po općinama i gradovima Istarske županije (prosjeak 2015.-2019. godine)

Izvor: prema podacima Državnog zavoda za statistiku RH

Slika 6 - Vitalni index stanovništva po općinama i gradovima Istarske županije (prosjeak 2015.-2019. godine)

Izvor: prema podacima Državnog zavoda za statistiku RH

Na prostoru 10 gradova 2019.g. živi 68,6% stanovnika IŽ, dok u 31 općini živi 31,4% stanovništva.

Prema procjeni DZS-a, u razdoblju od Popisa 2011. do kraja 2019.g. u Istarskoj županiji ima 0,9% više stanovnika, što znači da stanovništvo stagnira (stagnacija=promjena od -0,99% do 0,99%).

Na osnovi podataka o prirodnom prirastu u razdoblju od 2011. do 2019.godine i promjene broja stanovnika (procjena 2019.g. u odnosu na Popis 2011.), prikazan je za IŽ i njene JLS tip stanovništva prema veličini promjene odnosno prema imigraciji i emigraciji.

Progresija (rast broja stanovnika od 1,00% i više) u odnosu na 2011. zabilježena je u 19 JLS (3/6 JLS na Bujštini, 2/8 na Pazinštini, 5/8 na Poreštini, 6/8 na Puljštini i 3/4 na Rovinjštini). Stagnacija broja stanovnika u odnosu na 2011. (promjena od -0,99% do 0,99%) zabilježena je, osim u IŽ, i u 7 JLS (Buzet, Sv. Nedelja, Sv. Lovreč, Sv. Petar u šumi, Višnjan, Vrsar i Žminj). Stagnaciji i progresiji je dominantno pridonijela imigracija. Depopulacija (pad stanovništva od -1,00% i više) zabilježena je u 15 JLS (3/6 JLS na Bujštini, 1/2 na Bužeštini, 4/5 na Labinštini, 5/8 na Pazinštini, 2/8 na Puljštini), a od toga 11 JLS prijeti izumiranje jer su negativni i prirodni prirast i promjena, te je na dijelu emigracija (3/6 JLS na Bujštini, 1/2 na Bužeštini, 3/5 na Labinštini, 3/8 na Pazinštini, 1/8 na Puljštini), a u 4 JLS (Pula, Kršan, Karojba, Lupoglav) odvija se vrlo slaba regeneracija stanovništva imigracijom koja je nedovoljna za ublažavanje prirodnog pada stanovništva.

Porast stanovništva zabilježen je na Poreštini (za 6,1%) i to gotovo u svim JLS (osim Svetog Lovreča, Višnjana i Vrsara koji stagniraju), zatim na Rovinjštini (2,3%) u svim JLS osim Žminja koji stagnira; na Bujštini (1,9%) osim u Bujama, Grožnjanu i Oprtlju koji bilježe pad stanovništva i Puljštini (porast 1,0%) osim Pule i Barbana koji bilježe pad stanovništva. Pad stanovništva zabilježen je na Pazinštini (-1,5%) u svim JLS osim Motovuna i Tinjana koji imaju porast i Sv. Petra u šumi koja stagnira, Bužeštini (-2,0%) gdje Buzet stagnira, a Lanišće bilježi veliki pad stanovništva (-23,7%), a najveći pad je na Labinštini (-5,5%) i to u svim JLS osim Sv. Nedelje koja stagnira.

Porast broja stanovnika procijenjen je u 5 gradova: Novigradu (jaka progresija –porast od 9,4%), srednja progresija u Poreču (6,8%), Vodnjanu (3,9%), Umagu (3,9%) i slaba progresija u Rovinju (1,2%). Pad stanovništva zabilježen je u ostalih 5 gradova: stagnacija u Buzetu (-0,8%), slaba depopulacija u Puli (-1,9%) i Pazinu (-2,5%), osrednja u Bujama (-5,9%), a jaka depopulacija u Labinu (-7,3%). Porast stanovništva bilježi 14 općina, stagnira 6 općina, a pad stanovništva ima 11 općina.

Najveći rast stanovništva u vidu vrlo jake progresije bilježi Ližnjan (20,2%) i Tar-Vabriga (18,9%) i Kanfanar (13,8%), a jaku progresiju Funtana (10,6%), Medulin (10,5%) i Novigrad (9,4%).

Najveći pad odnosno izumiranje je u Lanišću (-23,7%), dok jaku depopulaciju imaju Oprtlj (-10,2%), Grožnjan (-9,1%), Raša (-8,0%), Barban (-7,4%) i Labin (-7,3%).

Prema podacima DZS, u razdoblju od 2011. do 2019.g. saldo ukupne migracije bio je negativan u 13 JLS, a u 28 JLS pozitivan - od toga u 20 JLS udio pozitivne promjene u odnosu na Popis 2011. je iznad županijskog prosjeka (3,3% promjene), a u 8 JLS ispod.

Tablica 7 - Opće kretanje stanovništva Istarske županije od 2011. do 2019. po JLS te udio promjene u odnosu na Popis stanovništva 2011.

	Popis 2011.	Procjena stanovnika 31.12.2019.	% promjene u odnosu na Popis 2011.	Tip prema veličini promjene	Prirodni prirast	% promjene prirodnim prirastom	Saldo ukupne migracije	% promjene migracijom	Tip prema imigraciji i emigraciji
Istarska županija	208.055	209.955	0,9	S	-5.351	-2,6	6.958	3,3	I3
Bujština	26.206	26.713	1,9	P4	-558	-2,1	1.045	4,0	I3
Buje	5.182	4.878	-5,9	R2	-179	-3,5	-135	-2,6	E4
Brtonigla	1.626	1.658	2,0	P4	-27	-1,7	63	3,9	I2
Grožnjan	736	669	-9,1	R3	-36	-4,9	-30	-4,1	E4
Novigrad	4.345	4.752	9,4	P2	-39	-0,9	444	10,2	I2
Opatalj	850	763	-10,2	R3	-55	-6,5	-36	-4,2	E4
Umag	13.467	13.993	3,9	P3	-222	-1,6	739	5,5	I2
Buzeština	6.462	6.334	-2,0	R1	-124	-1,9	4	0,1	E4
Buzet	6.133	6.083	-0,8	S	-78	-1,3	37	0,6	I4
Lanišće	329	251	-23,7	R4	-46	-14,0	-33	-10,0	E4
Labinština	22.590	21.339	-5,5	R2	-1.012	-4,5	-300	-1,3	E4
Labin	11.642	10.794	-7,3	R3	-563	-4,8	-308	-2,6	E4
Kršan	2.951	2.852	-3,4	R2	-111	-3,8	0	0,0	I4
Piće	1.827	1.756	-3,9	R2	-46	-2,5	-32	-1,8	E4
Raša	3.183	2.928	-8,0	R3	-177	-5,6	-97	-3,0	E4
Sveta Nedelja	2.987	3.009	0,7	S	-115	-3,9	137	4,6	I3
Pazinština	17.849	17.573	-1,5	R1	-316	-1,8	11	0,1	I4
Pazin	8.638	8.423	-2,5	R1	-55	-0,6	-168	-1,9	E4
Cerovlje	1.677	1.586	-5,4	R2	-91	-5,4	-6	-0,4	E4
Gračišće	1.419	1.379	-2,8	R1	-28	-2,0	-10	-0,7	E4
Karolja	1.438	1.418	-1,4	R1	-22	-1,5	-2	-0,1	I4
Lupoglav	924	891	-3,6	R2	-53	-5,7	19	2,1	I4
Motovun	1.004	1.068	6,4	P3	-44	-4,4	103	10,3	I2
Sv.Petar u šumi	1.065	1.065	0,0	S	1	0,1	-7	-0,7	E1
Tinjan	1.684	1.743	3,5	P3	-24	-1,4	82	4,9	I2
Poreština	25.681	29.354	6,1	P3	-85	-0,3	1.766	6,9	I2
Poreč	16.696	17.833	6,8	P3	111	0,7	1.023	6,1	I1
Funtana	907	1.003	10,6	P2	-3	-0,3	94	10,4	I2
Kaštelir-Labinci	1.463	1.518	3,8	P3	-28	-1,9	86	5,9	I2
Sveti Lovreč	1.015	1.023	0,8	S	-54	-5,3	60	5,9	I3
Tar-Vabriga	1.990	2.367	18,9	P1	5	0,3	362	18,2	I1
Višnjan	2.274	2.272	-0,1	S	-78	-3,4	80	3,5	I4
Vižinada	1.158	1.191	2,8	P4	-1	-0,1	34	2,9	I2
Vrsar	2.162	2.147	-0,7	S	-37	-1,7	27	1,2	I4
Puljština	86.836	87.721	1,0	P4	-2.844	-3,3	3525	4,1	I3
Pula	57.460	56.349	-1,9	R1	-2.110	-3,7	800	1,4	I4
Barban	2.721	2.519	-7,4	R3	-178	-6,5	-34	-1,2	E4
Fažana	3.635	3.798	4,5	P3	-50	-1,4	211	5,8	I2
Ližnjan	3.965	4.767	20,2	P1	-70	-1,8	883	22,3	I2
Marčana	4.253	4.506	5,9	P3	-208	-4,9	471	11,1	I2
Medulin	6.481	7.164	10,5	P2	-76	-1,2	771	11,9	I2
Svetvinčenat	2.202	2.258	2,5	P4	-108	-4,9	155	7,0	I3
Vodnjan	6.119	6.360	3,9	P3	-44	-0,7	268	4,4	I2
Rovinjština	20.447	20.921	2,3	P4	-412	-2,0	907	4,4	I2
Rovinj	14.294	14.464	1,2	P4	-253	-1,8	432	3,0	I3
Bale	1.127	1.202	6,7	P3	-2	-0,2	86	7,6	I2
Kanfanar	1.543	1.756	13,8	P1	-84	-5,4	297	19,2	I2
Žminj	3.483	3.499	0,5	S	-73	-2,1	92	2,6	I3

Izvor: prema podacima DZS

Tablica 8 - Tipovi općeg kretanja stanovništva temeljeni na veličini promjene broja (u%)

Tip	Obilježje	Vrijednost
P1	vrlo jaka progresija	12,00% i više
P2	jaka progresija	7,00-11,99%
P3	srednja progresija	3,00-6,99%
P4	slaba progresija	1,00-2,99%
S	stagnacija	od -0,99% do 0,99%
R1	slaba depopulacija	od -1,00 do -2,99%
R2	osrednja depopulacija	od -3,00 do -6,99%
R3	jaka depopulacija	od -7,00 do -11,99%
R4	izumiranje	od -12,00% i više

Izvor: Spevec, D. (2009). Starenje stanovništva Varaždinske županije od 1961. Do 2001. Migracijske i etničke teme 25, 1-2, 125-152

Tablica 9 - Tipovi općeg kretanja stanovništva između dva popisa - tipizacija imigracije i emigracije

Tip	Obilježje (imigracijska/emigracijska)	Odnos međupopisne promjene (P) i stope prirodnog rasta ili pada (PR)	Predznak stopa	
			P	PR
I1	Ekspanzija imigracijom	$P > PR$	+	+
I2	Regeneracija imigracijom	$P > PR$ (neovisno o predznaku $P > PR$)	+	-
I3	Slaba regeneracija imigracijom	$P > PR$ (neovisno o predznaku $P < PR$)	+	-
I4	Vrlo slaba regeneracija imigracijom	$P > PR$	-	-
E1	Emigracija	$P < PR$	+	+
E2	Depopulacija	$P < PR$ (neovisno o predznaku $P < PR$)	-	+
E3	Izrazita depopulacija	$P < PR$ (neovisno o predznaku $P > PR$)	-	+
E4	Izumiranje	$P < PR$	-	-

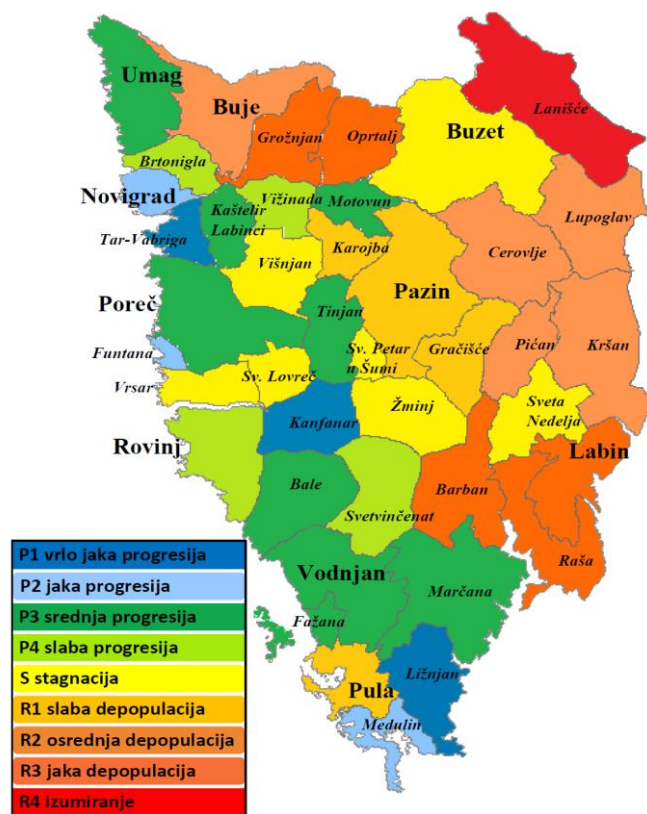
Izvor: Rajić N., Pejaković T., Lončarić S. Promjene općeg kretanja i osnovnih struktura stanovništva Grada Zagreba 2001. - 2011.; Gradski ured za strategijsko planiranje i razvoj Grada, Zagreb 2016.

U većini (9/13) JLS s negativnim ukupnim saldom migracija dominira negativni saldo migracija unutar županije, u 3 JLS saldo migracija s inozemstvom (Barban, Grožnjan i Raša), a u 1 JLS saldo migracija između županija. Većina (7/13) JLS s negativnim saldom migracija ima pozitivan saldo migracija između županija, ali ne dolazi do izražaja jer je veća imigracija unutar županije i u inozemstvo. Od 28 JLS s pozitivnim ukupnim saldom migracija u 16 dominira pozitivan saldo migracija između županija, u 5 unutar županije (Sv. Nedelja, Motovun, Ližnjan Marčana, Svetvinčenat), u 6 s inozemstvom (Buzet, Tinjan, Sv. Lovreč, Medulin, Kanfanar i Žminj), te u 1 podjednako među županijama i s inozemstvom (Funtana).

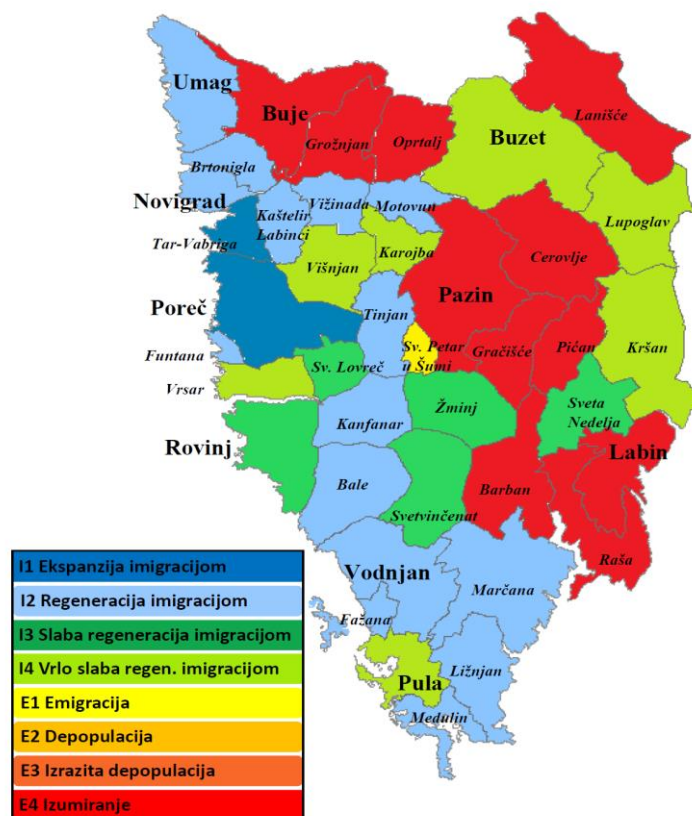
Pozitivan saldo ukupne migracije ima 7 gradova, od kojih u 6 (Novigrad, Poreč, Pula, Rovinj, Umag i Vodnjan) dominira pozitivni saldo migracija između županija, a u 1 (Buzet) pozitivni saldo migracija s inozemstvom.

Tablica 10 – Salda migracije u Istarskoj županiji od 2011. do 2019. po JLS

	Saldo ukupne migracije	Saldo migracije unutar županije	Saldo migracije između županija	Saldo migracije s inozemstvom
Istarska županija	6.958	-	4.462	2.496
Bujština	1.045	-58	780	323
Buje	-135	-158	13	10
Brtonigla	63	0	43	20
Grožnjan	-30	-16	7	-21
Novigrad	444	179	230	35
Oprtalj	-36	-33	10	-13
Umag	739	-30	477	292
Buzeština	4	-42	1	45
Buzet	37	-15	-5	57
Lanišće	-33	-27	6	-12
Labinština	-300	-170	24	-154
Labin	-308	-225	-45	-38
Kršan	-	-62	67	-5
Piće	-32	-24	-1	-7
Raša	-97	-20	-5	-72
Sveta Nedelja	137	161	8	-32
Pazinština	11	-231	129	113
Pazin	-168	-213	34	11
Cerovlje	-6	-30	-22	46
Gračišće	-10	-5	-6	1
Karolja	-2	-37	32	3
Lupoglav	19	-18	31	6
Motovun	103	76	36	-9
Sv. Petar u šumi	-7	-26	6	13
Tinjan	82	22	18	42
Poreština	1.766	20	1.209	537
Poreč	1.023	-42	793	272
Funtana	94	-10	52	52
Kaštelir-Labinci	86	9	50	27
Sveti Lovreč	60	1	10	49
Tar-Vabriga	362	129	153	80
Višnjan	80	-12	48	44
Vižinada	34	1	37	-4
Vrsar	27	-56	66	17
Puljština	3.525	629	1.844	1.052
Pula	800	-793	1.117	476
Barban	-34	-11	-3	-20
Fažana	211	52	84	75
Ližnjan	883	657	144	82
Marčana	471	317	103	51
Medulin	771	223	207	341
Svetvinčenat	155	119	30	6
Vodnjan	268	65	162	41
Rovinjština	907	-148	475	580
Rovinj	432	-330	434	328
Bale	86	28	30	28
Kanfanar	297	112	25	160
Žminj	92	42	-14	64

Slika 7 - Tip općeg kretanja stanovništva od 2011. do 2019.g. prema veličini promjene
 Izvor: prema podacima Državnog zavoda za statistiku RH

Slika 8 - Tip općeg kretanja stanovništva 2011. -2019.g. prema imigraciji i emigraciji
 Izvor: prema podacima Državnog zavoda za statistiku RH

Broj sklopljenih brakova u 2019. godini (752) bio je najmanji u promatranom petogodišnjem razdoblju, pa je stopa sklopljenih brakova 3,6/1.000 stanovnika (RH 4,9/1.000). U 2019. godini razvedeno je 1,4 brakova na 1.000 stanovnika (RH 1,5/1.000), odnosno 385,6 razvedenih brakova na 1.000 sklopljenih (RH 300,4/1.000).

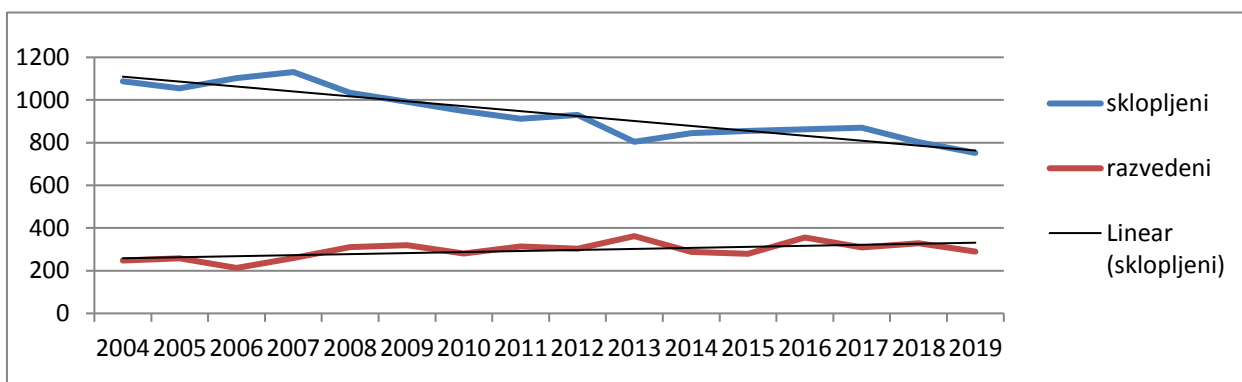
Broj sklopljenih brakova u Istarskoj županiji je kontinuirano u padu i prosječno se godišnje sklopi 828 brakova (2015.-2019.), odnosno prosječna stopa sklopljenih brakova iznosi 4,0/1.000 stanovnika.

Broj razvedenih brakova u Istarskoj županiji je u blagom porastu, prosječno se godišnje razvede oko 312 brakova (2015.-2019.) odnosno prosječna stopa razvedenih brakova iznosi 1,5/1000 stanovnika. Prosječna stopa razvedenih brakova na 1.000 sklopljenih iznosila je 377,0 (2015.-2019.g.).

Tablica 11 - Sklopljeni i razvedeni brakovi 2015. – 2019.

	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	Prosjek (2015.-2019.)
Broj stanovnika	208.180	208.105	208.229	208.765	209.573	208.570,4
Sklopljeni brakovi	855	862	870	802	752	828,2
Razvedeni brakovi	279	355	309	328	290	312,2
Sklopljeni brakovi (na 1.000 stanovnika)	4,1	4,1	4,2	3,8	3,6	4,0
Razvedeni brakovi (na 1.000 stanovnika)	1,3	1,7	1,5	1,6	1,4	1,5
Razvedeni brakovi (na 1.000 sklopljenih)	326,3	411,8	355,2	409,0	385,6	377,0

Izvor: Državni zavod za statistiku RH. Pr.7.1.1. Prirodno kretanje stanovništva Republike Hrvatske (u 2019.g. -22.07.2020.).

Slika 9 - Sklopljeni i razvedeni brakovi u Istarskoj županiji od 2004.-2019. godine

Izvor: Državni zavod za statistiku RH

U 2019.g. većinom (59,0%) je sklopan građanski oblik braka, kao i u RH (50,4%). Većina nevjesta i ženika (po 85,8%) je brak sklopilo po prvi put.

Sve je češći građanski oblik sklapanja braka (u razdoblju 2015.-2019.g. 58,5%, 2010.-2014.g. 54,4%), u 2019.g. 59,0% (RH 50,4%).

Tablica 12 - Sklopljeni brakovi prema obliku sklapanja braka i braku po redu

	Oblik sklapanja braka			Brak po redu:					
				Ženika:			Nevjeste:		
	Ukupno	Gradanski	Vjerski	Prvi	Drugi	Treći i više	Prvi	Drugi	Treći i više
2010.	948	507	441	839	97	12	842	92	14
2011.	912	488	424	809	93	10	810	92	10
2012.	930	497	433	825	89	16	836	81	13
2013.	804	451	353	708	89	7	705	97	2
2014.	844	470	374	746	85	13	738	97	9
Ukupno 2010.-2014.	4.438	2.413	2.025	3.927	453	58	3.931	459	48
%	100,0	54,4	45,6	88,5	10,2	1,3	88,6	10,3	1,1
2015.	855	495	360	744	98	13	731	116	8
2016.	862	465	397	755	97	10	760	93	9
2017.	870	528	342	750	106	14	734	127	9
2018.	802	489	313	671	117	14	680	111	11
2019.	752	444	308	645	99	8	645	93	14
Ukupno 2015.-2019.	4.141	2.421	1.720	3.565	517	59	3.550	540	51
%	100,0	58,5	41,5	86,1	12,5	1,4	85,7	13,0	1,2

Izvor: Državni zavod za statistiku RH.

U 2019.g. ženici su najčešće u dobi 30-39 godina (46,1%), a slijede u dobi 25-29 godina (25,9%) i 40-59 godina (16,5%). Nevjeste su 2019.g. bile također najčešće u dobi 30-39 godina (33,5%), a slijede u dobi 25-29 godina (33,4%) i 20-24 godine (15,8%).

Sklapanje braka se sve više odgađa, ženici i nevjeste prilikom sklapanja braka sve su starije dobi.

Veći je udio onih koji sklapaju brak iznad 30 godina: ženika je 2015.-2019.g. bilo 65,6%, 2010.-2014.g. 58,0%; nevjesta je 2015.-2019.g. bilo 47,7%, 2010.-2014.g. 39,5%).

Tablica 13 - Sklopljeni brakovi prema starosti ženika i nevjeste

	Ženik							Nevjesta						
	Ukupno	Do 19 g.	20-24	25-29	30-39	40-59	60+	Ukupno	Do 19 g.	20-24	25-29	30-39	40-59	60 +
2010.	948	8	115	322	371	105	27	948	22	210	386	256	66	8
2011.	912	2	97	272	404	118	19	912	24	181	340	296	63	8
2012.	930	1	88	318	386	114	23	930	16	173	388	267	77	8
2013.	804	2	65	266	346	104	21	804	18	131	311	273	58	13
2014.	844	3	51	256	397	114	23	844	18	129	336	287	67	7
Ukupno 2010.-2014.	4.438	16	416	1.434	1.904	555	113	4.438	98	824	1.761	1.379	331	44
%	100,0	0,4	9,4	32,3	42,9	12,5	2,5	100,0	2,2	18,6	39,7	31,1	7,5	1,0
2015.	855	3	50	257	399	111	35	855	14	139	320	281	86	15
2016.	862	2	46	255	418	109	32	862	16	133	314	315	67	17
2017.	870	2	51	249	397	139	32	870	15	108	314	317	97	19
2018.	802	2	53	206	380	119	42	802	14	127	272	284	84	20
2019.	752	4	49	195	347	124	33	752	8	119	251	252	108	14
Ukupno 2015.-2019.	4.141	13	249	1.162	1.941	602	174	4.141	67	626	1.471	1.449	442	85
%	100,0	0,3	6,0	28,1	46,9	14,5	4,2	100,0	1,6	15,1	35,5	35,0	10,7	2,1

Izvor: Državni zavod za statistiku RH

U 2019.g. u 290 rastavljenih brakova muž i žena su najčešće u dobi od 30-39 godina (30,0% muški, 34,1% ženski) i 40-49 godina (34,8% muški, 33,1% ženski). U dobi iznad 50 godina bilo je 31,4% razvedenih muževa i 23,1% žena.

U porastu je broj i udio razvoda u dobi iznad 50 godina: kod muževa 2015.-2019.g. 31,6%, 2010.-2014.g. 26,4%, odnosno kod žena 2015.-2019.g. 19,3%, 2010.-2014.g. 16,0%.

Tablica 14 - Razvedeni brakovi prema starosti muža i žene

	Muž								Žena							
	Ukupno	Do 19 g.	20-24	25-29	30-39	40-49	50-59	60+	Ukupno	Do 19 g.	20-24	25-29	30-39	40-49	50-59	60+
2010.	280	-	5	30	82	82	62	19	280	-	17	42	83	89	38	10
2011.	314	-	4	28	107	92	64	19	314	2	10	55	103	90	42	11
2012.	303	-	3	23	106	91	59	20	303	-	7	38	112	93	36	10
2013.	362	-	5	18	139	101	72	25	362	1	9	46	140	100	48	15
2014.	288	-	2	16	111	91	55	13	288	-	4	37	120	89	33	5
Ukupno 2010.-2014.	1.547	-	19	115	545	457	312	96	1.547	3	47	218	558	461	197	51
%	100,0	0,0	1,2	7,4	35,2	29,5	20,2	6,2	100,0	0,2	3,0	14,1	36,1	29,8	12,7	3,3
2015.	279	-	1	24	86	70	64	34	279	-	7	33	94	74	54	17
2016.	355	-	3	20	116	108	73	35	355	1	10	35	147	85	57	20
2017.	309	-	3	20	84	101	74	27	309	-	6	28	110	96	50	19
2018.	328	-	2	16	104	111	73	22	328	-	7	29	130	99	48	15
2019.	290	-	6	5	87	101	62	29	290	-	10	18	99	96	45	22
Ukupno 2015.-2019.	1.561	-	15	85	477	491	346	147	1.561	1	40	143	580	450	254	93
%	100,0	0,0	1,0	5,4	30,6	31,5	22,2	9,4	100,0	0,1	2,6	9,2	37,2	28,8	16,3	6,0

Izvor: Državni zavod za statistiku RH

U 2019.g. najčešće su razvedeni brakovi u trajanju dužem od 20 godina (30,0%) ili od 5-9 godina (21,4%).

U razdoblju 2015.-2019.g. najčešće su razvedeni brakovi u trajanju dužem od 20 godina (28,7%) ili od 5-9 godina (21,0%).

Tablica 15 - Razvedeni brakovi prema trajanju braka

	Ukupno	Do 1 g.	1-4 g.	5-9 g.	10-14 g.	15-19 g.	20 + g.
2010.	280	3	62	64	38	28	85
2011.	314	6	62	70	53	30	93
2012.	303	4	55	68	48	42	86
2013.	362	4	56	102	67	38	95
2014.	288	4	48	77	49	39	71
Ukupno 2010.-2014.	1.547	21	283	381	255	177	430
%	100,0	1,4	18,3	24,6	16,5	11,4	27,8
2015.	279	3	42	68	37	40	89
2016.	355	6	53	85	72	43	96
2017.	309	6	51	61	61	37	93
2018.	328	10	53	52	70	60	83
2019.	290	4	46	62	54	37	87
Ukupno 2015.-2019.	1.561	29	245	328	294	217	448
%	100,0	1,9	15,7	21,0	18,8	13,9	28,7

Izvor: Državni zavod za statistiku RH

U 2019.godini u 45,9% brakova koji su se razveli bilo je uzdržavane djece. U razvedenim brakovima s uzdržavanom djecom (157 brakova), najčešće je jedno uzdržavano dijete (52,9%) ili dvoje djece (43,9%). U većini razvedenih brakova s uzdržavanom djecom ona su dodijeljena na čuvanje i odgoj ženi (88,5% razvedenih brakova s uzdržavanom djecom).

Tablica 16 - Razvedeni brakovi prema broju uzdržavane djece u braku koji se razveo i komu su dodijeljena na čuvanje i odgoj

	-prema broj uzdržavane djece rođene u braku koji se razveo:					- prema broju uzdržavane djece dodijeljene na čuvanje i odgoj:					
	Ukupno	0	1	2	3 i više	Ukupno	Nema uzdržavane djece	Mužu	Ženi	Mužu i ženi	Drugoj osobi, ustanovi
2010.	280	132	79	61	8	280	132	6	137	3	2
2011.	314	139	102	63	10	314	139	12	157	4	2
2012.	303	126	108	59	10	303	126	18	158	1	-
2013.	362	149	120	82	11	362	149	13	191	7	2
2014.	288	119	90	70	9	288	119	14	150	5	-
Ukupno 2010.-2014.	1547	665	499	335	48	1547	665	63	793	20	6
%	100,0	43,0	32,3	21,7	3,1	100,0	43,0	4,1	51,3	1,3	0,4
2015.	279	125	96	47	11	279	125	13	136	5	-
2016.	355	145	121	79	10	355	145	13	184	12	1
2017.	309	139	89	74	7	309	139	9	150	11	-
2018.	328	140	99	82	7	328	140	17	160	11	-
2019.	290	133	83	69	5	290	133	12	139	6	-
Ukupno 2015.-2019.	1561	682	488	351	40	1561	682	64	769	45	1
%	100,0	43,7	31,3	22,5	2,6	100,0	43,7	4,1	49,3	2,9	0,1

Izvor: Državni zavod za statistiku RH

U braku je 2019.g. rođeno 65,6% djece, odnosno izvan braka je rođeno 34,4% djece što je iznad prosjeka RH (21,5%).

Udio izvanbračne djece povećan je u razdoblju 2015.-2019.g. (31,0%) u odnosu na 2010.-2014.g. (22,9%).

U 2019.g. 51,2% živorođenih bilo je rođeno kao prvo dijete, 36,0% kao drugo dijete, a 12,9% kao treće i nakon trećeg (u RH 20,9%).

Tablica 17 - Živorodeni prema bračnosti i redu rođenja

	Ukupno	Bračnost djeteta		Red rođenja djeteta			
		U braku	Izvan braka	Prvo dijete	Drugo	Treće i više	Nepoznato
2010.	1.906	1.526	380	953	742	201	10
2011.	1.827	1.478	349	905	703	218	1
2012.	1.832	1.382	450	930	693	205	4
2013.	1.801	1.375	426	863	712	225	1
2014.	1.813	1.316	497	916	635	256	6
Ukupno 2010.-2014.	9.179	7.077	2.102	4.567	3.485	1.105	22
%	100,0	77,1	22,9	49,8	38,0	12,0	0,2
2015.	1.701	1.236	465	824	617	259	1
2016.	1.669	1.194	475	803	612	246	8
2017.	1.690	1.166	524	820	629	234	7
2018.	1.670	1.104	566	818	613	239	-
2019.	1.589	1.042	547	813	572	203	1
Ukupno 2015.-2019.	8319	5742	2577	4078	3043	1181	17
%	100,0	69,0	31,0	49,0	36,6	14,2	0,2

Izvor: Državni zavod za statistiku RH

U 2019. godini djecu su najčešće rodile majke u dobi 30-39 godina (58,7%), odnosno u dobi od 20-29 godina (34,9%).

Starost majki živorođene djece je u porastu, većina majki koje su rodile je u dobi iznad 30 godina: u 2015.-2019.g. 61,7%, 2010.-2014.g. 52,2%.

U 2019. godini nije rodila niti jedna djevojčica u dobi mlađoj od 15 godina (a ni u promatranom razdoblju od 2010. do 2019.). U 2015.-2019.g. u padu je za 32,5% broj poroda majki u dobi 15-19 godina (u odnosu na 2010.-2014.g.).

Tablica 18 - Živorodeni prema starosti majke

	Ukupno	15-19 g.	20-29 g.	30-39 g.	40+ g.
2010.	1.906	35	972	865	34
2011.	1.827	29	883	863	52
2012.	1.832	29	834	914	55
2013.	1.801	31	792	913	65
2014.	1.813	31	751	961	70
Ukupno 2010.-2014.	9.179	155	4.232	4.516	276
%	100,0	1,7	46,1	49,2	3,0
2015.	1.701	25	677	951	48
2016.	1.669	23	628	958	60
2017.	1.690	16	629	981	64
2018.	1.670	20	594	982	74
2019.	1.589	19	554	932	84
Ukupno 2015.-2019.	8.319	103	3.082	4.804	330
%	100,0	1,2	37,0	57,7	4,0

Izvor: Državni zavod za statistiku RH

U 2019. godini većina (95,5%) majki imalo je stručno obrazovanje: 52,4% srednjoškolsko te 43,2% više i visoko obrazovanje. Bez škole ili samo s osnovnom školom je 44 (2,8%) majki, što je manje od prosjeka RH (5,5%). U 2019.g. 95,4% majki koje su rodile bile su aktivne – radile su ili tražile posao, udio aktivnih majki u Istri je veći u odnosu na prosjek RH (86,5%).

Tablica 19 - Živorodeni prema postignutom obrazovanju i aktivnosti majke

	Ukupno	Postignuto obrazovanje majke						Aktivnost majke		
		Bez završene OŠ	OŠ	SŠ	VŠS	VSS (preddiplom. nadalje)	Nep.	Aktivna	Uzdržavana	Ostalo i nepoz.
2010.	1.906	9	27	1.381	57	415	17	1.772	125	9
2011.	1.827	11	27	1.295	66	400	28	1.699	120	8
2012.	1.832	3	25	1.179	103	456	66	1.717	104	11
2013.	1.801	4	15	1.147	114	440	81	1.686	89	26
2014.	1.813	-	17	1.124	117	439	116	1.681	113	19
Ukupno 2010.-2014.	9.179	27	111	6.126	457	2.150	308	8.555	551	73
%	100,0	0,3	1,2	66,7	5,0	23,4	3,4	93,2	6,0	0,8
2015.	1.701	2	11	1.069	107	433	79	1.595	96	10
2016.	1.669	-	23	1.030	144	430	42	1.574	84	11
2017.	1.690	2	31	1.057	149	443	8	1.600	84	6
2018.	1.670	6	37	927	118	557	25	1.594	49	27
2019.	1.589	4	40	832	93	592	28	1.516	43	30
Ukupno 2015.-2019.	8.319	14	142	4.915	611	2.455	182	7.879	356	84
%	100,0	0,2	1,7	59,1	7,3	29,5	2,2	94,7	4,3	1,0

Izvor: Državni zavod za statistiku RH

U IŽ je u 2019. godini 7 djece mrtvorodeno, umrlo je 7 dojenčadi (3 u dobi do 6 dana). Dojenačka smrtnost u IŽ u 2019. godini iznosila je 4,4/1.000 živorođenih (RH 4,0/1.000). Perinatalni mortalitet (mrtvorodeni i umrli u dobi do 6 dana) je bio 6,3/1.000 ukupno rođenih (RH 6,7/1.000), a neonatalni mortalitet 2,5/1.000 živorođenih.

U prosjeku 2015.-2019.g. umrlo je 6,2 dojenčadi, a dojenačka smrtnost je bila 3,7/1.000 živorođenih. Perinatalni mortalitet je u prosjeku bio 6,1/1.000 ukupno rođenih, a neonatalni mortalitet 2,8/1.000 živorođenih.

Tablica 20 - Mrtvorodeni, umrla dojenčad, djeca od 1 - 4 godine i roditelji, 2015. – 2019. godine

	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	Prosjeak
Rođeni	1.710	1.673	1.700	1.676	1.596	1.671
Živorodeni	1.701	1.669	1.690	1.670	1.589	1.663,8
Mrtvorodeni	9	4	10	6	7	7,2
Umrta dojenčad:	4	8	8	4	7	6,2
0 - 6 dana	2	3	5	2	3	3
7 - 29 dana	1	3	2	1	1	1,6
1 - 6 mjeseci	-	2	1	1	1	1,0
7 - 11 mjeseci	1	-	-	-	2	0,6
Umrta djeca od 1. - 4. godine	1	1	1	2	1	1,2
Umrle roditelje (XV grupa MKB - X revizija)	-	-	-	-	-	-
Mrtvorodeni (na 1000 živorođenih)	5,3	2,4	2,9	3,6	4,4	4,3
Umrta dojenčad (na 1000 živorođenih)	2,4	4,8	4,7	2,4	4,4	3,7
Perinatalni mortalitet* ¹	6,4	4,2	8,8	6,0	6,3	6,1
Neonatalni mortalitet* ²	1,8	3,6	4,1	1,8	2,5	2,8
Postneonatalni mortalitet* ³	0,6	1,2	1,8	0,6	1,9	1,0
Mortalitet djece od 1. - 4. godine (na 1000 djece) * ⁴	0,1	0,1	0,1	0,3	0,1	0,2
Maternalni mortalitet (XV) (na 1000 živorođene djece)	-	-	-	-	-	-

*¹ Perinatalni mortalitet = (mrtvorodeni porodne težine od 500 grama i više + umrli do 6 dana) : rođeni x 1000

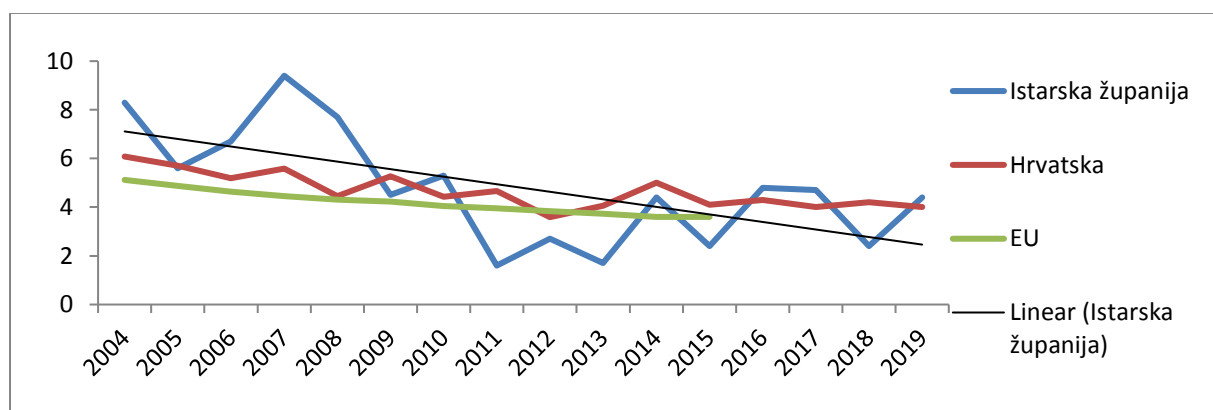
*² Neonatalni mortalitet = (umrla dojenčad do mjesec dana) : živorođeni x 1000

*³ Postneonatalni mortalitet = (umrla dojenčad od 1 mj. do 1 g.) : živorođeni x 1000

*⁴ na 1000 djece 1- 4 godine prema Popisu stanovništva 2011. (7.949)

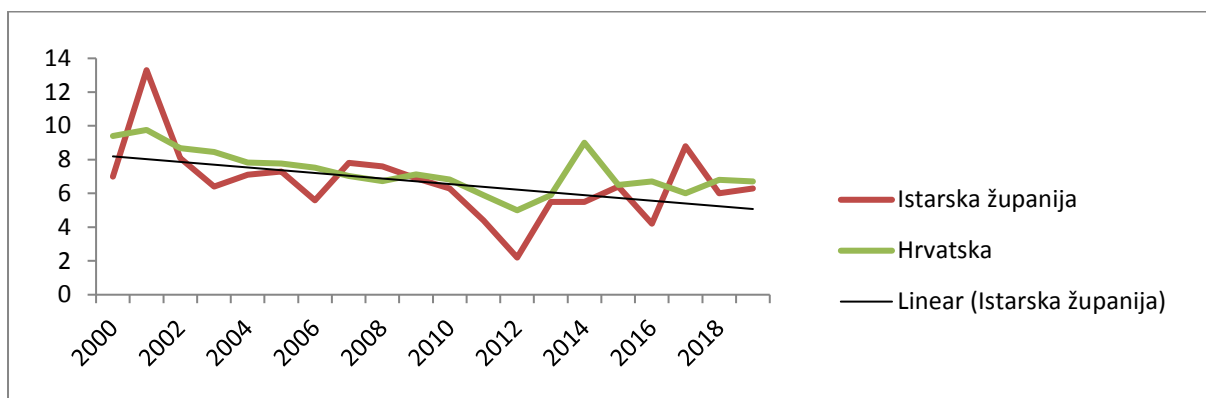
Izvor: prilagođeno prema Državnom zavodu za statistiku Republike Hrvatske

Stope mortaliteta dojenčadi su na nivou RH i EU, a stope perinatalnog mortaliteta na nivou RH.

Slika 10 - Mortalitet dojenčadi u Istarskoj županiji, Hrvatskoj i Europskoj Uniji od 2004. - 2019. godine

Izvor: European health for all database (HFA-DB), WHO Regional Office for Europe; za RH od 2014.g. podaci DZS; za IŽ izračun prema podacima DZS-a

Slika 11 - Perinatalni mortalitet u Istarskoj županiji i Hrvatskoj od 2000.- 2019. godine

Izvor: prilagođeno prema Državnom zavodu za statistiku Republike Hrvatske

Uzroci dojenačkih smrti (7 umrlih dojenčeta) u IŽ 2019. godine bili su određena stanja nastala u perinatalnom razdoblju (3), prirođene malformacije i kromosomske aberacije (2), sepsa (1) odnosno sindrom iznenadne smrti dojenčeta (1).

Tablica 21 - Uzroci dojenačke smrtnosti za Istarsku županiju u 2019. godini

DIJAGNOZA	MKB - šifra	Ukupno	Muški spol	Ženski spol
Ostale sepe	A41	1	-	1
Fetus i novorođenče na koje djeluju komplikacije posteljice, pupkovine i ovojnice	P02	2	2	-
Respiratorni distres novorođenčeta	P22	1	1	-
Prirođene malformacije velikih arterija	Q25	1	1	-
Edwardsov sindrom i Patauov sindrom	Q91	1	1	-
Sindrom iznenadne smrti dojenčeta	R95	1	-	1
UKUPNO		7	5	2

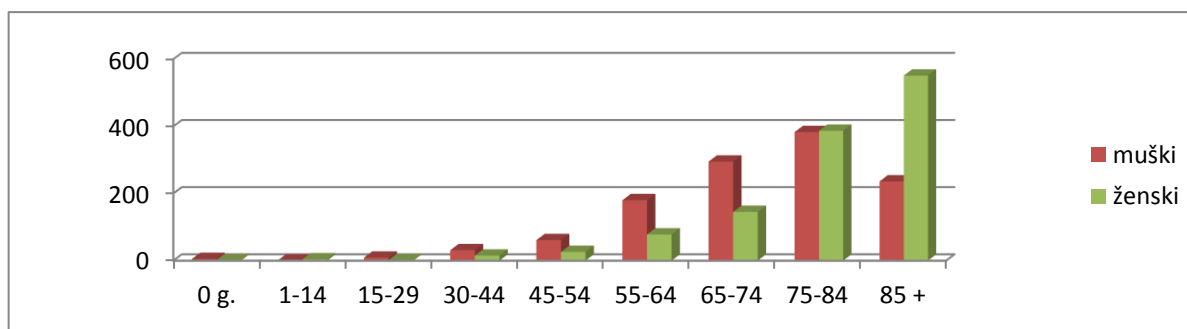
Izvor: Državni zavod za statistiku Republike Hrvatske

Prema podacima DZS u 2019. godini umrlo je 2.411 osoba čije je prebivalište bilo u IŽ (49,8% muškaraca i 50,2% žena). Zabilježeno je 39 umrlih više nego prošle godine. Kroz sve dobne skupine (osim iznad 80 godina), broj umrlih osoba muškog spola dominira. U dobi iznad 85 godina broj umrlih žena je dvostruko veći (2,33 puta) od broja muškaraca (tome u prilog govori duži životni vijek žena odnosno u stanovništvu te dobi na 1 muškarca dolaze 2,53 žene).

Tablica 22 - Umrli prema dobi i spolu od 2017. – 2019. godine u Istarskoj županiji

Dob	2017.			2018.			2019.		
	Ukupno	Muški	Ženski	Ukupno	Muški	Ženski	Ukupno	Muški	Ženski
Ukupno	2.475	1.246	1.229	2.372	1.189	1.183	2.411	1.201	1.210
0	8	6	2	4	3	1	7	5	2
1 – 4	1	1	-	2	1	1	1	-	1
5 – 9	1	1	-	-	-	-	1	-	1
10-14	2	1	1	-	-	-	3	1	2
15-19	1	1	-	1	1	-	5	3	2
20-24	9	7	2	5	5	-	3	3	-
25-29	5	3	2	9	8	1	3	3	-
30-34	3	1	2	4	3	1	9	6	3
35-39	9	5	4	7	5	2	15	10	5
40-44	15	8	7	14	9	5	22	15	7
45-49	40	26	14	23	21	2	27	21	6
50-54	68	45	23	57	38	19	60	40	20
55-59	107	74	33	118	83	35	103	70	33
60-64	157	122	35	156	105	51	155	110	45
65-69	215	142	73	228	143	85	218	153	65
70-74	197	121	76	207	131	76	222	142	80
75-79	379	206	173	288	161	127	301	165	136
80-84	472	241	231	402	182	220	469	218	251
85 +	786	235	551	847	290	557	787	236	551

Izvor: Državni zavod za statistiku Republike Hrvatske

Slika 12 - Umrli po dobi i spolu u Istarskoj županiji u 2019. godini

Izvor: prema podacima Državnog zavoda za statistiku RH

Među umrlima 82,8% su osobe starije od 65 godina odnosno 64,6% su osobe starije od 75 godina.

Tablica 23 - Umrli u starijoj dobi u Istarskoj županiji od 2010.-2019. godine

	Ukupno	65 i više g.	%	75 i više g.	%
2010.	2.332	1.827	78,3	1.379	59,1
2011.	2.222	1.779	80,1	1.389	62,5
2012.	2.302	1.877	81,5	1.449	63,0
2013.	2.167	1.763	81,4	1.388	64,1
2014.	2.226	1.800	80,9	1.403	63,0
2015.	2.414	1.972	81,7	1.549	64,2
2016.	2.354	1.920	81,6	1.540	65,4
2017.	2.475	2.049	82,8	1.637	66,1
2018.	2.372	1.972	83,1	1.537	64,8
2019.	2.411	1.997	82,8	1.557	64,6

Izvor: Državni zavod za statistiku Republike Hrvatske

Prema podacima DZS-a objavljenim u Statističkim informacijama 2020., očekivano trajanje života pri rođenju u IŽ 2018. godine je iznosilo 80,4 godina, za muškarce 77,1 godina, a za žene 83,7 godina. Očekivano trajanje života pri rođenju u IŽ je najveće u RH, i to 2,2 godine veće od prosjeka RH.

U 2019. godini najviše je osoba umrlo u zdravstvenim ustanovama (51,3%), zatim u stanu (28,4%) i ustanovi za smještaj (16,3%) te na drugom mjestu (4,0%).

U promatranom desetogodišnjem razdoblju pada udio umrlih u stanu i zdravstvenim ustanovama, a raste udio umrlih u ustanovama za smještaj.

Tablica 24 - Umrli prema mjestu smrti u Istarskoj županiji od 2010. do 2019. godine

	Ukupno	%	Zdravstvena ustanova	%	Ustanova za smještaj	%	Stan	%	Drugo mjesto	%
2010.	2.332	100,0	1.230	52,7	239	10,3	797	34,2	66	2,8
2011.	2.222	100,0	1.177	53,0	213	9,6	787	35,4	45	2,0
2012.	2.302	100,0	1.234	53,6	264	11,5	739	32,1	65	2,8
2013.	2.167	100,0	1.154	53,3	251	11,6	701	32,3	61	2,8
2014.	2.226	100,0	1.252	56,2	222	10,0	692	31,1	60	2,7
Ukupno 2010.-2014.	11.249	100,0	6.047	53,8	1.189	10,6	3.716	33,0	297	2,6
2015.	2.414	100,0	1.311	54,3	299	12,4	726	30,1	78	3,2
2016.	2.354	100,0	1.252	53,2	301	12,8	728	30,9	73	3,1
2017.	2.475	100,0	1.276	51,6	363	14,7	766	30,9	70	2,8
2018.	2.372	100,0	1.168	49,2	377	15,9	741	31,2	86	3,6
2019.	2.411	100,0	1.236	51,3	393	16,3	685	28,4	97	4,0
Ukupno 2015.-2019.	12.026	100,0	6.243	51,9	1733	14,4	3646	30,3	404	3,4

Izvor: Državni zavod za statistiku Republike Hrvatske

Vodeći uzrok smrti su bolesti cirkulacijskog sustava s 1.122 umrlih, što čini 46,5% ukupno umrlih i stopu od 535,4/100.000. Drugi uzrok smrti su novotvorine sa 694 umrlih, (28,8% umrlih, stopa 331,1/100.000), a na trećem mjestu su nasilne smrti (ozljede, otrovanja i neke druge posljedice vanjskih uzroka) sa 136 umrlih (5,6%, 64,9/100.000). Endokrine bolesti, bolesti prehrane i metabolizma s 133 umrle osobe (5,5%, 63,5/100.000) su na četvrtom mjestu, bolesti probavnog sustava s 98 umrlih (4,1%, stopa 46,8/100.000) na petom mjestu, a slijede bolesti dišnog sustava (69 umrlih, 2,9%, 39,9/100.000). Ostali uzroci smrti čine 6,6% ukupnih uzroka smrti.

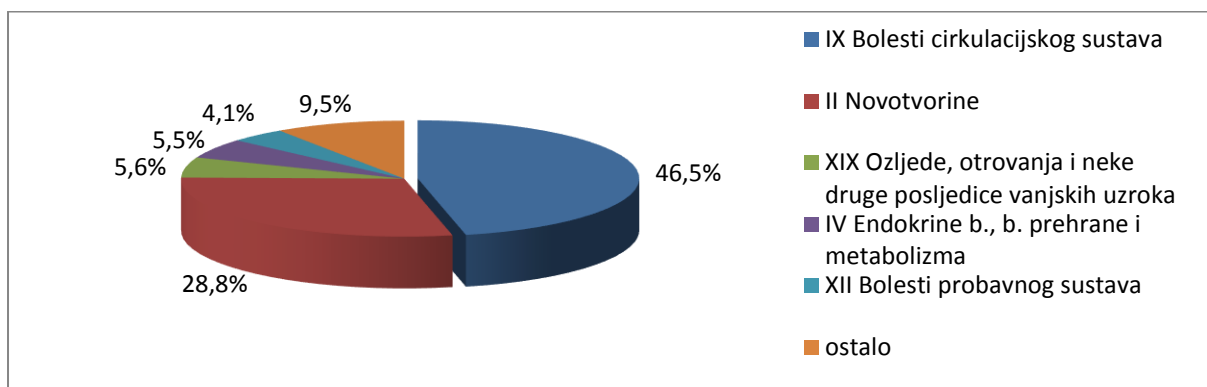
U 2019. godini udio nepoznatog uzroka smrti kao najznačajnijeg pokazatelja kvalitete mortalitetne statistike prema podacima HZJZ-a u Istarskoj županiji iznosi 0,2% (6 umrlih).

Tablica 25 - Umrli prema skupinama uzroka smrti i spolu u Istarskoj županiji 2019. godine

	Ukupno			Muški spol			Ženski spol		
	Broj	%	Stopa (na 100.000)*	Broj	%	Stopa (na 100.000)*	Broj	%	Stopa (na 100.000)*
Ukupno	2.411	100,0	1150,4	1.201	100,0	1163,2	1.210	100,0	1138,1
I Zarazne i parazitarne bolesti	9	0,4	4,3	4	0,3	3,9	4	0,3	3,8
II Novotvorine	694	28,8	331,1	380	31,6	368,0	314	26,0	295,3
III Bolesti krvi i krvotvornog sustava	3	0,1	1,4	3	0,2	2,9	-	-	-
IV Endokrine bolesti, bolesti prehrane i metabolizma	133	5,5	63,5	60	5,0	58,1	73	6,0	68,7
V Duševni poremećaji i poremećaji ponašanja	43	1,8	20,5	20	1,7	19,4	23	1,9	21,6
VI Bolesti živčanog sustava	56	2,3	26,7	27	2,2	26,1	29	2,4	27,3
IX Bolesti cirkulacijskog sustava	1.122	46,5	535,4	498	41,5	482,3	624	51,6	586,9
X Bolesti dišnog sustava	69	2,9	32,9	44	3,7	42,6	25	2,1	23,5
XI Bolesti probavnog sustava	98	4,1	46,8	66	5,5	63,9	32	2,6	30,1
XIII Bolesti mišićno-koštanog sustava i vezivnoga tkiva	6	0,2	2,9	-	-	-	6	0,5	5,6
XIV Bolesti sustava mokraćnih i spolnih organa	29	1,2	13,8	15	1,2	14,5	14	1,2	13,2
XVI Određena stanja nastala u perinatalnom razdoblju	3	0,1	1,4	3	0,2	2,9	-	-	-
XVII Kongenitalne malformacije, deformiteti i kromosomske abnormalnosti	4	0,2	1,9	3	0,2	2,9	1	0,1	0,9
XVIII Simptomi, znakovi i abnormalni klinički i lab. nalazi neuvršteni drugamo	6	0,2	2,9	4	0,3	3,9	2	0,2	1,9
XIX Ozljede, otrovanja i neke druge posljedice vanjskih uzroka	136	5,6	64,9	74	6,2	71,7	62	5,1	58,3

*izračun na Procjenu stanovništva 2019. DZS

Izvor: Državni zavod za statistiku Republike Hrvatske

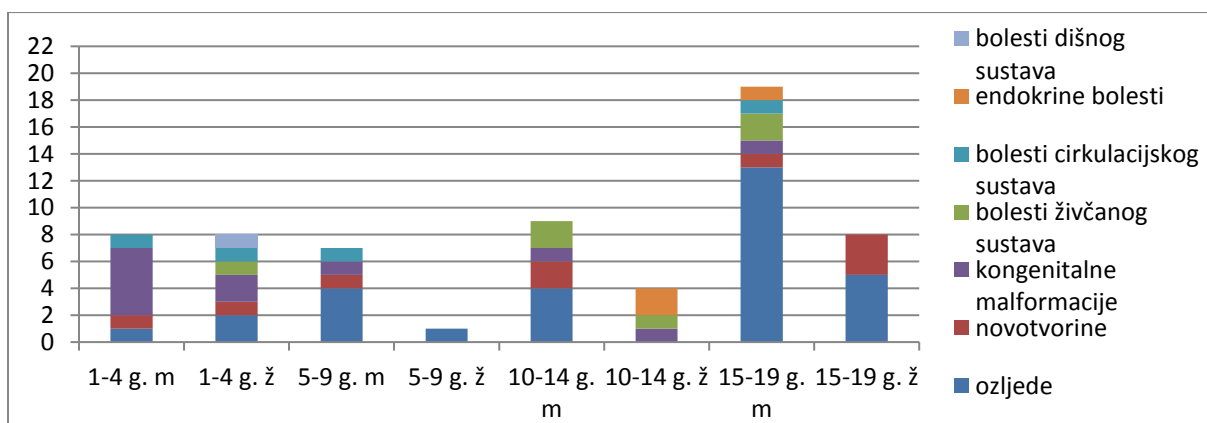

Slika 13 - Vodeće skupine uzroka smrti u Istarskoj županiji u 2019. godini

Izvor: prema podacima Državnog zavoda za statistiku RH

Među vanjskim uzrocima smrti kojih je u 2019. godini bilo 136, najčešće su bile posljedice nezgoda pri padu (69 ili 50,7%) i samoubojstva (28 ili 20,6%), a slijede nezgode pri prijevozu i njihove posljedice (19 ili 14,0%).

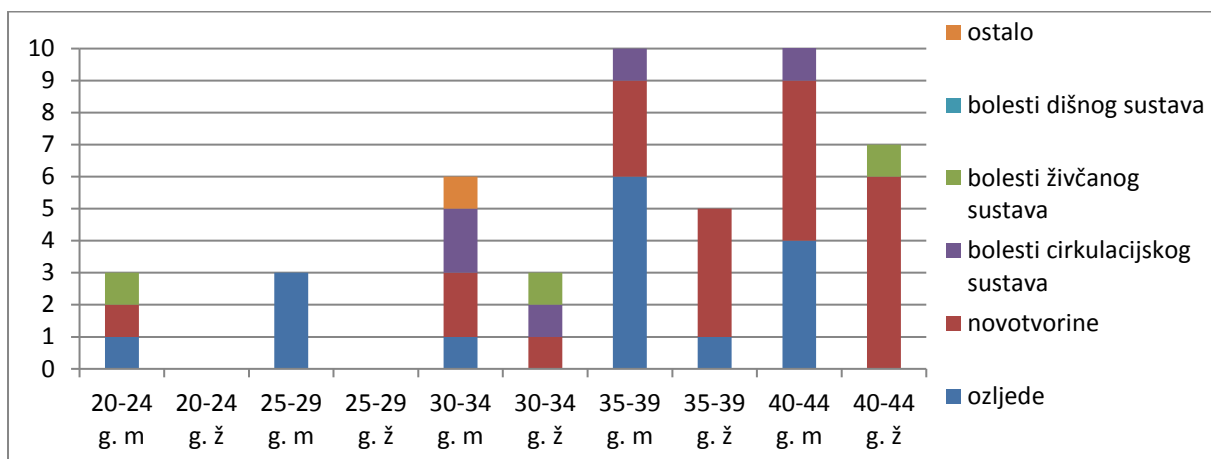
U 2019.g. umrlo je 10 djece u dobi 1-19 godina, 4 dječaka i 6 djevojčica. Od 2010. do 2019.godine umrlo je 64 djece (prosječno 6,4 djece godišnje), 43 dječaka i 21 djevojčica. Najviše umrlih (27 osoba) bilo je u dobi 15-19 godina, 19 dječaka i 8 djevojčica. Vodeće skupine uzroka smrti kod djece bile su ozljede (30 umrlih, 46,9% umrle djece, od toga 22 kod dječaka), kongenitalne malformacije (11 umrlih ili 17,2%), novotvorine (9 umrlih ili 14,1%), bolesti živčanog sustava (6 umrlih ili 9,4%), bolesti cirkulacijskog sustava (4 ili 6,3%), endokrine bolesti (3 ili 4,7%) te bolesti dišnog sustava (1 ili 1,6%).

Slika 14 - Umrli u Istarskoj županiji u dobi 1-19 godina u razdoblju 2010.- 2019. godine po spolu i skupinama uzroka smrti

Izvor: prema podacima Državnog zavoda za statistiku RH

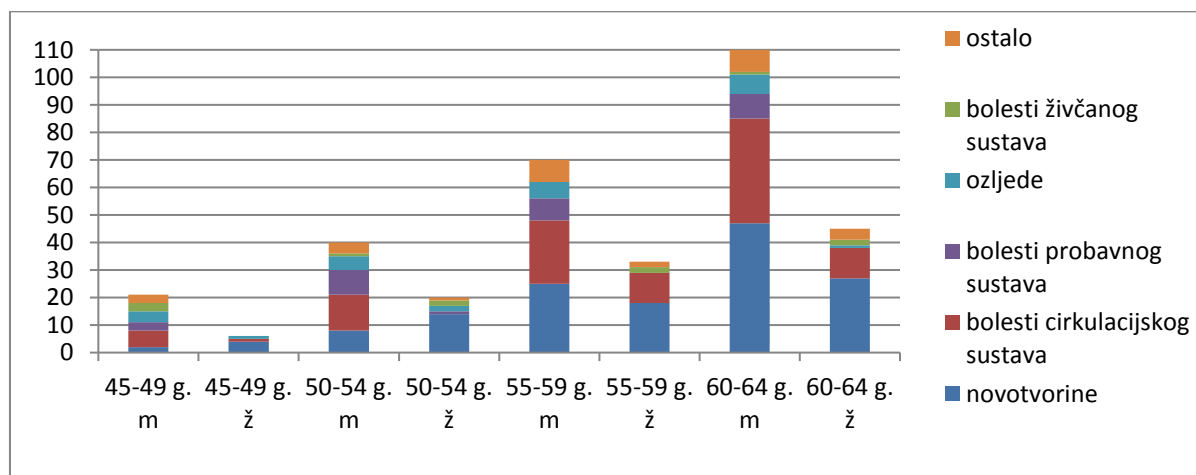
U 2019.g. u mlađoj odrasloj dobi (20-44 g.) umrle su 52 osobe, od čega 37 muškog spola. Vodeći uzrok smrti bile su ozljede i otrovanja (16, od toga 15 osoba muškog spola), a slijede novotvorine (22, 11 kod oba spola) i bolesti cirkulacijskog sustava (6 umrlih, 5 muškog spola).

Slika 15 - Umrli u Istarskoj županiji u mlađoj odrasloj dobi (20-44 godina) u 2019. godini po spolu i skupinama uzroka smrti

Izvor: prema podacima Državnog zavoda za statistiku RH

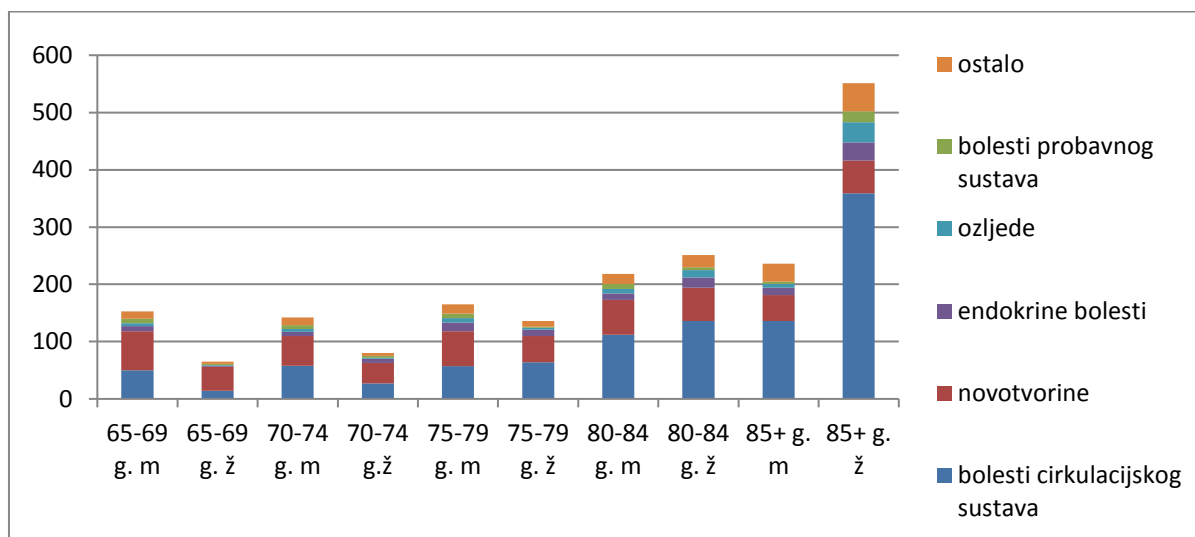
U 2019.g. u starijoj odrasloj dobi (45-64 g.) umrlo je 345 osoba, od čega 241 ili 69,9% muškog spola. Vodećih pet skupina uzroka smrti bile su novotvorine (145 umrlih ili 42,0%, 82 muškog spola), bolesti cirkulacijskog sustava (103 ili 29,9% umrlih, 80 muškog spola), bolesti probavnog sustava (30 ili 8,7%, 29 muških), ozljede i otrovanja (26 ili 7,5%, 22 muškog spola) te bolesti živčanog sustava (11 ili 3,2%, 6 ženskog spola).

Slika 16 - Umrli u Istarskoj županiji u dobi 45 do 64 godine u 2019. godini po spolu i skupinama uzroka smrti

Izvor: prema podacima Državnog zavoda za statistiku RH

U 2019.g. u starijoj dobi (65 i više g.) umrlo je 1.997 osoba, od čega 1.083 ili 54,2% ženskog spola. Vodećih pet skupina uzroka smrti bile su bolesti cirkulacijskog sustava (1.013 ili 50,7% umrlih, 600 ženskog spola), novotvorine (526 umrlih ili 26,3%, 287 muškog spola), endokrine bolesti (125 umrlih ili 6,3%, 70 ženskog spola), ozljede i otrovanja (87 ili 4,4%, 54 ženskog spola) te bolesti probavnog sustava (67 ili 3,4%, 36 muškog spola).

Slika 17 - Umrli u Istarskoj županiji u dobi od 65 i više godina u 2019. godini po spolu i skupinama uzroka smrti

Izvor: prema podacima Državnog zavoda za statistiku RH

Deset vodećih dijagnostičkih entiteta čini oko 2/3 (63,3%) uzroka smrti. U 2019. godini najviše je ljudi umrlo od ishemične bolesti srca (26,0%) i cerebrovaskularnih bolesti (8,4%). Treći uzrok smrti je rak bronha i pluća (5,9%), dijabetes mellitus na četvrtom je mjestu (5,5%), a rak debelog crijeva je na petom mjestu (3,9%).

Kod muškaraca prvih pet uzroka smrti isti su kao i za oba spola ukupno, na prvom mjestu su ishemične bolesti srca (23,9%), slijede cerebrovaskularne bolesti (7,4), rak bronha i pluća (7,2%), dijabetes mellitus (4,9%) i rak debelog crijeva (4,7%). Kod žena su prva dva vodeća uzroka ista kao i kod oba spola ukupno: ishemične bolesti srca (28,2%), cerebrovaskularne bolesti (9,3%), na trećem mjestu je dijabetes mellitus (6,0%), slijede rak bronha i pluća (4,6%) te rak dojke (4,4%).

Tablica 26 - Deset vodećih uzroka smrti u Istarskoj županiji u 2019. godini (ukupna dob) po spolu

Dijagnoza	MKB - šifra	Ukupno		Muški spol		Ženski spol	
		Broj	%	Broj	%	Broj	%
Ishemične bolesti srca	I20-I25	628	26,0	287	23,9	341	28,2
Cerebrovaskularne bolesti	I60-I 69	202	8,4	89	7,4	113	9,3
Zloćudna novotvorina dušnika, bronha i pluća	C33-C34	142	5,9	86	7,2	56	4,6
Zloć. novotv. debelog, završnog crijeva i čmara	C18-C21	94	3,9	57	4,7	37	3,1
Dijabetes melitus (šećerna bolest)	E10-E14	132	5,5	59	4,9	73	6,0
Hipertenzivne bolesti	I10-I15	82	3,4	36	3,0	46	3,8
Padovi	W00-W19	69	2,9			46	3,8
Kronične bolesti donjeg dišnog sustava	J40-J47	63	2,6	40	3,3	23	1,9
Ateroskleroza	I70	62	2,6	28	2,3	34	2,8
Zloćudna novotvorina dojke	C50	53	2,2			53	4,4
Zloćudna novotvorina kestenjače (prostate)	C61			37	3,1		
Kronične bolesti jetre i ciroza	K70, K73-K74			43	3,6		
Zloćudna novotvorina jajnika	C56					23	1,9
Ostalo		884	36,7	439	36,6	365	30,2
UKUPNO		2.411	100,0	1.201	100,0	1.210	100,0

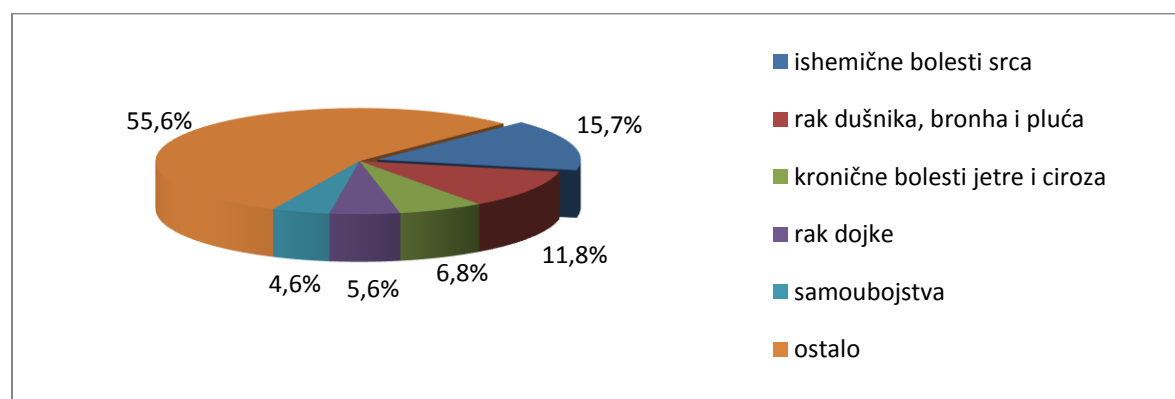
Izvor: Državni zavod za statistiku Republike Hrvatske

Vodeći uzroci smrti u IŽ u dobi od 0-64 godine (smrti u mlađoj dobi) bile su ishemične bolesti srca (15,7%), zatim rak dušnika, bronha i pluća (11,8%), kronične bolesti jetre i ciroza (6,8%), rak dojke (5,6%) i samoubojstva (4,6%). Kod osoba muškog spola u dobi 0 do 64 godine prvi vodeći uzrok smrti isti je kao i iza oba spola ukupno, (ishemične bolesti srca s 19,2% umrlih, a slijede kronične bolesti jetre i ciroza s 9,4%, rak dušnika, bronha i pluća s 9,1%), samoubojstva (5,9%) te nezgode pri prijevozu (4,5%). Kod žena u dobi 0 do 64 godine vodeći uzrok smrti su rak dušnika, bronha i pluća odnosno rak dojke (18,1%), ishemične bolesti srca (7,9%), rak jajnika (6,3%) te rak debelog, završnog crijeva i čmara (4,7%).

Tablica 27 - Pet vodećih uzroka smrti u Istarskoj županiji u 2019. godini (0-64 godine) po spolu

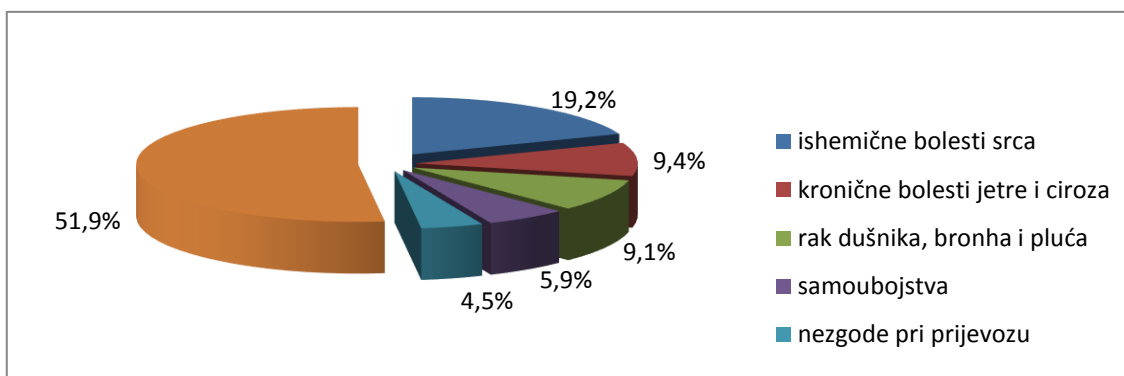
Dijagnoza	MKB - šifra	Ukupno		Muški spol		Ženski spol	
		Broj	%	Broj	%	Broj	%
Ishemične bolesti srca	I20-I25	65	15,7	55	19,2	10	7,9
Zloćudna novotvorina dušnika, bronha i pluća	C33-C34	49	11,8	26	9,1	23	18,1
Kronične bolesti jetre i ciroza	K70, K73, K74	28	6,8	27	9,4		
Zloćudna novotvorina dojke	C50	23	5,6			23	18,1
Namjerno samoozljeđivanje (samoubojstva)	X60-X84	19	4,6	17	5,9		
Zloćudna novotv. debelog, završnog crijeva i čmara	C18-C21					6	4,7
Nezgode pri prijevozu	V01-V99			13	4,5		
Zloćudna novotvorina jajnika	C56					8	6,3
Ostalo		230	55,6	149	51,9	57	44,9
UKUPNO		414	100,0	287	100,0	127	100,0

Izvor: Državni zavod za statistiku Republike Hrvatske

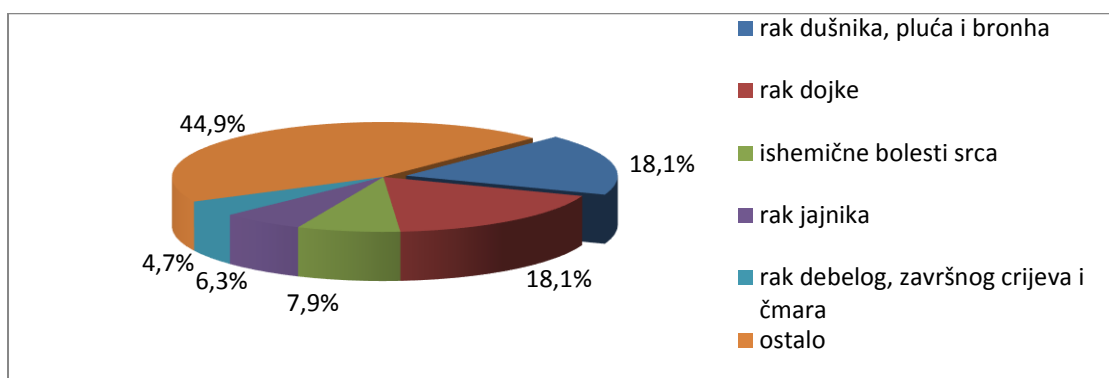
Slika 18 - Pet vodećih uzroka smrti u Istarskoj županiji u 2019. godini (0-64 godine)

Izvor: prema podacima Državnog zavoda za statistiku RH

Slika 19 - Pet vodećih uzroka smrti osoba muškog spola u 2019 g. (0-64 godine)

Izvor: prema podacima Državnog zavoda za statistiku RH

Slika 20 - Pet vodećih uzroka smrti osoba ženskog spola u 2019 g. (0-64 godine)

Izvor: prema podacima Državnog zavoda za statistiku RH

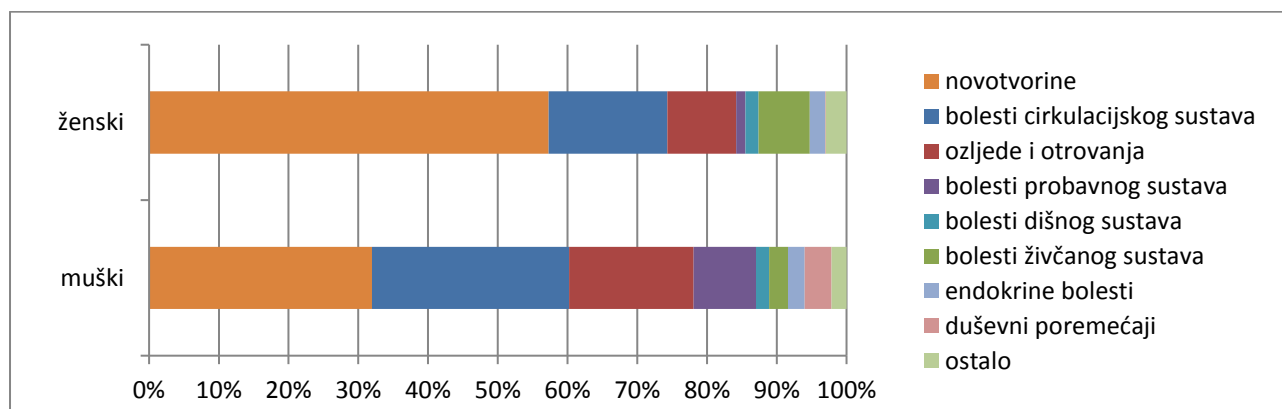
Broj potencijalno izgubljenih godina života umrlih između 1 i 75 godina starosti u IŽ 2019.g. iznosio je 10.597,0 od toga kod muškog spola 7.232,5 (68,3%). Najveći gubitak u ukupnom stanovništvu ostvaren je na račun novotvorina i to 4.240,0 g. (40,0%), bolesti cirkulacijskog sustava s 2.615,0 (24,7%) te ozljeda i otrovanja s 1.624,5 (15,3%). Potencijalno izgubljene godine života sumarna je mjera preranog mortaliteta, a ukazuju na potrebu prevencije ovih bolesti i nezgoda.

Tablica 28 - Potencijalno izgubljene godine života umrlih osoba u dobi između 1 i 75 godina u Istarskoj županiji u 2019.g.

	Ukupno		Muški spol		Ženski spol	
	Broj umrlih 1-75 g.	Broj izgubljenih godina života	Broj umrlih 1-75 g.	Broj izgubljenih godina života	Broj umrlih 1-75 g.	Broj izgubljenih godina života
Ukupno	847	10.597,0	577	7.232,5	270	3.364,5
I Zarazne i parazitarne bolesti	1	7,5	-	-	1	7,5
II Novotvorine	366	4.240,0	213	2.312,5	153	1.927,5
III Bolesti krvi i krvotvornog sustava	1	12,5	1	12,5	-	-
IV Endokrine bolesti, bolesti prehrane i metabolizma	33	247,5	21	172,5	12	75,0
V Duševni poremećaji i poremećaji ponašanja	17	282,5	16	280,0	1	2,5
VI Bolesti živčanog sustava	23	442,5	12	195,0	11	247,5
IX Bolesti cirkulacijskog sustava	258	2.615,0	193	2.042,5	65	572,5
X Bolesti dišnog sustava	21	197,5	16	135,0	5	62,5
XI Bolesti probavnog sustava	51	692,5	45	647,5	6	45,0
XIII Bolesti mišićno-koštanog sustava i vezivnoga tkiva	-	-	-	-	-	-
XIV Bolesti sustava mokraćnih i spolnih organa	3	32,5	2	25,0	1	7,5
XVII Kongenitalne malformacije, deformiteti i kromosomske abnormalnosti	2	70,0	1	7,5	1	62,5
XVIII Simptomi, znakovi i abnormalni klinički i lab. nalazi neuvršteni drugamo	4	75,0	4	75,0	-	-
XIX Ozljede, otrovanja i neke druge posljedice vanjskih uzroka	62	1.624,5	51	1.292,5	11	332,0

Izvor: prema podacima Državnog zavoda za statistiku RH

Najveći gubitak kod osoba muškog spola ostvaren je na račun novotvorina i to 2.312,5 g. (32,0%), bolesti cirkulacijskog sustava s 2.042,5 g. (28,2%) te ozljeda i otrovanja s 1.292,5 g. (17,9%). Kod osoba ženskog spola najveći gubitak ostvaren je na račun novotvorina i to 1.927,5 g. (57,3%), bolesti cirkulacijskog sustava s 572,5 g. (17,0%) te ozljeda i otrovanja s 332,0 (9,9%).

Slika 21 - Potencijalno izgubljene godine života (1-75 g.) u 2019. godini po spolu

Izvor: prema podacima Državnog zavoda za statistiku RH

Izbješke smrti su smrti do kojih je došlo iako postoje medicinska znanja i tehnologije da se one izbjegnu dobrom zdravstvenom skrbi (izliječive bolesti uzroci smrti, treatable).

causes of deaths) ili su smrti mogle biti prevenirane preko determinanti zdravlja kroz javnozdravstvene intervencije u širem smislu (preventabilni uzroci smrti). Listu izbježivih smrti revidirali su u studenom 2019. OECD/Eurostat, navodeći uz bolesti šifre MKB 10 te dobne skupine koje uračunati (<https://www.oecd.org/health/health-systems/Avoidable-mortality-2019-Joint-OECD-Eurostat-List-preventable-treatable-causes-of-death.pdf>). Oba pokazatelja, izlječive bolesti i preventabilni uzroci smrti pripremljeni su za korištenje u vršnjačkoj procjeni zdravstvenih sustava.

U Istarskoj županiji u 2019.g. bilo je 675 izbježivih smrti (28,0% smrti), u ukupnim smrtima 10,0% bilo je izlječivo, a 18,0% preventabilno. Većina izbježivih smrti bila je kod muškaraca (70,7%), kako liječivih (62,7%) tako i preventabilnih (75,1%).

Tablica 29 - Izbježive smrti u Istarskoj županiji 2019.g. po spolu

	Ukupno	Muški	Ženski
Broj umrlih	2.411	1.201	1.210
Broj umrlih 0-74 g.	854	582	272
Broj izbježivih uzroka smrti	675	477	198
- % izbježivih u ukupnim uzrocima	28,0	39,7	16,4
- % izbježivih u ukupnim uzrocima 0-74g.	79,0	82,0	72,8
Broj izlječivih bolesti uzroka smrti	241	151	90
- % liječivih uzroka u ukupnim uzrocima	10,0	12,6	7,4
Standardizirana stopa liječivih uzroka smrti (na 100.000)	81,8	105,4	60,6
Broj preventabilnih uzroka smrti	434	326	108
- % preventabilnih u ukupnim uzrocima	18,0	27,1	8,9
Standardizirana stopa preventabilnih smrti (na 100.000)	149,2	231,0	71,3

Izvor: prema podacima Državnog zavoda za statistiku RH

Standardizirane stope izlječivih bolesti uzroka smrti su za Istarsku županiju u 2019.g. bile 81,8/100.000 (kod muških 105,4; kod ženskih 60,6). Standardizirane stope preventabilnih smrti za Istarsku županiju 2019.g. bile 149,2/100.000 (muški 231,0, ženski 71,3). Obzirom da je lista izbježivih smrti revidirana u studenom 2019.g., nema dostupnih podataka za RH i EU.

Vodeće izbježive smrti su ishemične bolesti srca (21,6%), rak bronha i pluća (14,4%), rak debelog i završnog crijeva i čmara (6,4%), cerebrovaskularne bolesti (6,2%), alkohol-specifični poremećaji i trovanja odnosno dijabetes melitus (po 4,7%), rak dojke kod žena (4,3%), namjerno samoozljeđivanje (3,4%), hipertenzivne bolesti (3,1%) i kronična opstruktivna bolest pluća (2,7%). Deset vodećih dijagnoza ukupno čine 71,6% izbježivih smrti.

Kod muškaraca deset vodećih dijagnoza ukupno čine 72,1% izbježivih smrti, a to su ishemične bolesti srca (23,9%), rak bronha i pluća (11,9%), rak debelog i završnog crijeva i čmara odnosno alkohol-specifični poremećaji i trovanja (6,5%), cerebrovaskularne bolesti (5,5%), namjerno samoozljeđivanje (4,4%), dijabetes melitus (4,2%), hipertenzivne bolesti (3,4%), KOBP i nezgode pri prijevozu (po 2,9%).

Kod žena deset vodećih dijagnoza ukupno čine 82,8% izbježivih smrti, a to su rak bronha i pluća (20,2%), ishemične bolesti srca (16,2%), rak dojke (14,6%), cerebrovaskularne bolesti (8,1%), rak debelog i završnog crijeva i čmara odnosno dijabetes melitus (6,1%), hipertenzivne bolesti, slučajne ozljede i rak jetre (po 2,5%) i KOBP odnosno rak maternice (po 2,0%).

Tablica 30 - Deset vodećih uzroka izbjeglih smrti u Istarskoj županiji u 2019.godini prema spolu

Bolesti ili vanjski uzroci	MKB-10 šifra	Dob	Ukupno	%	Muški	%	Ženski	%
Ishemične bolesti srca	I20-I25	0-74 g.	146	21,6	114	23,9	32	16,2
Rak dušnika, dušnica i pluća	C33-C34	0-74 g.	97	14,4	57	11,9	40	20,2
Rak debelog crijeva, rektuma i anusa	C18-C21	0-74 g.	43	6,4	31	6,5	12	6,1
Cerebrovaskularne bolesti	I60-I69	0-74 g.	42	6,2	26	5,5	16	8,1
Alkohol-specifični poremećaji i trovanja	E24.4, F10, G31.2, G62.1, G72.1, I42.6, K29.2, K70, K85.2, K86.0, Q86.0, R78.0, X45, X65, Y15	0-74 g.	32	4,7	31	6,5		
Dijabetes melitus	E10-E14	0-74 g.	32	4,7	20	4,2	12	6,1
Rak dojke kod žena	C50	0-74 g.	29	4,3			29	14,6
Namjerno samoozljeđivanje	X60-X84, Y10-Y34	0-74 g.	23	3,4	21	4,4		
Hipertenzivne bolesti	I10-I15	0-74 g.	21	3,1	16	3,4	5	2,5
KOBP	J40-J44	0-74 g.	18	2,7	14	2,9	4	2,0
Nezgode pri prijevozu	V01-V99	0-74 g.			14	2,9		
Rak jetre	C22	0-74 g.					5	2,5
Slučajne ozljede	W00-X39, X46-X59	0-74 g.					5	2,5
Rak maternice (tijela i nespec.)	C54-C55	0-74 g.					4	2,0
Ostalo			192	28,4	133	27,9	34	17,2
Ukupno			675	100,0	477	100,0	198	100,0

Izvor: prema podacima Državnog zavoda za statistiku RH

Pet vodećih uzroka koji se pribrajaju izlječivim bolestima uzrocima smrtima su ishemične bolesti srca (30,3%), rak debelog, završnog crijeva i čmara (17,8%), cerebrovaskularne bolesti (8,7%), rak dojke žena (12,0%) i dijabetes melitus (6,6%). Pet vodećih dijagnoza ukupno čine 75,4% izlječivih bolesti uzroka smrti.

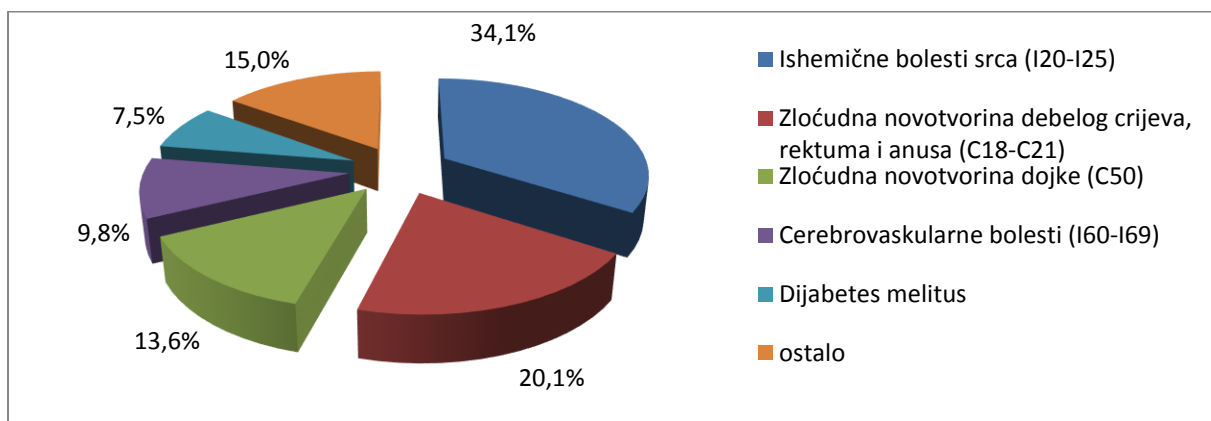
Deset vodećih uzroka koji se pribrajaju preventabilnim smrtima su rak dušnika, dušnica i pluća (22,4%), ishemične bolesti srca (16,8%), alkohol-specifični poremećaji i trovanja (7,4%), namjerno samoozljeđivanje (5,3%), cerebrovaskularne bolesti (4,8%), KOBP (4,1%), nezgode pri prijevozu odnosno rak jetre (po 3,9%), slučajne ozljede odnosno dijabetes melitus (po 3,7%). Prvih pet uzroka čine 56,7% preventabilnih uzroka smrti, što ukazuje na potrebu daljnjeg rada na promociji zdravih životnih navika, mentalnog zdravlja i ranog otkrivanja bolesti.

Tablica 31 - Vodeći uzroci izlječivih bolesti uzroka smrti i preventabilnih smrti u Istarskoj županiji u 2019.g.

Bolesti ili vanjski uzroci	MKB-10 šifra	Dob	Izbježive	Izlječive	%	Preventabilne	%
Ishemične bolesti srca*	I20-I25	0-74 g.	146	73	30,3	73	16,8
Rak dušnika, dušnica i pluća	C33-C34	0-74 g.	97			97	22,4
Rak debelog crijeva, rektuma i anusa	C18-C21	0-74 g.	43	43	17,8		
Cerebrovaskularne bolesti*	I60-I69	0-74 g.	42	21	8,7	21	4,8
Alkohol-specifični poremećaji i trovanja	E24.4, F10, G31.2, G62.1, G72.1, I42.6, K29.2, K70, K85.2, K86.0, Q86.0, R78.0, X45, X65, Y15	0-74 g.	32			32	7,4
Dijabetes melitus*	E10-E14	0-74 g.	32	16	6,6	16	3,7
Rak dojke (žene)	C50	0-74 g.	29	29	12,0		
Namjerno samoozljeđivanje	X66-X84	0-74 g.	23			23	5,3
Hipertenzivne bolesti*	I10-I15	0-74 g.	21	10,5	4,4		
KOBP	J40-J44	0-74 g.	18			18	4,1
Nezgode pri prijevozu	V01-V99	0-74 g.				17	3,9
Rak jetre	C22	0-74 g.				17	3,9
Slučajne ozljede	W00-X39, X46-X59	0-74 g.				16	3,7
Drugi poremećaji povezani s alkoholom	K73, K74.0-K74.2, K74.6	0-74 g.					
Rak mokraćnog mjehura	C67	0-74 g.					
Rak želuca	C16	0-74 g.					
Zloćudni melanom kože	C43	0-74 g.					
Epilepsija i epileptički status	G40-G41	0-74 g.		7	2,9		
Limfatična leukemija	C91.0, C91.1	0-74 g.		4	1,7		
Ostala ateroskleroza*	I70, I73.9	0-74 g.		4	1,7		
Aneurizma aorte*	I71	0-74 g.		4	1,7		
Ostalo			192	29,5	12,2	104	24,0
Ukupno			675	241	100,0	434	100,0

*50% izlječive, 50% preventabilne

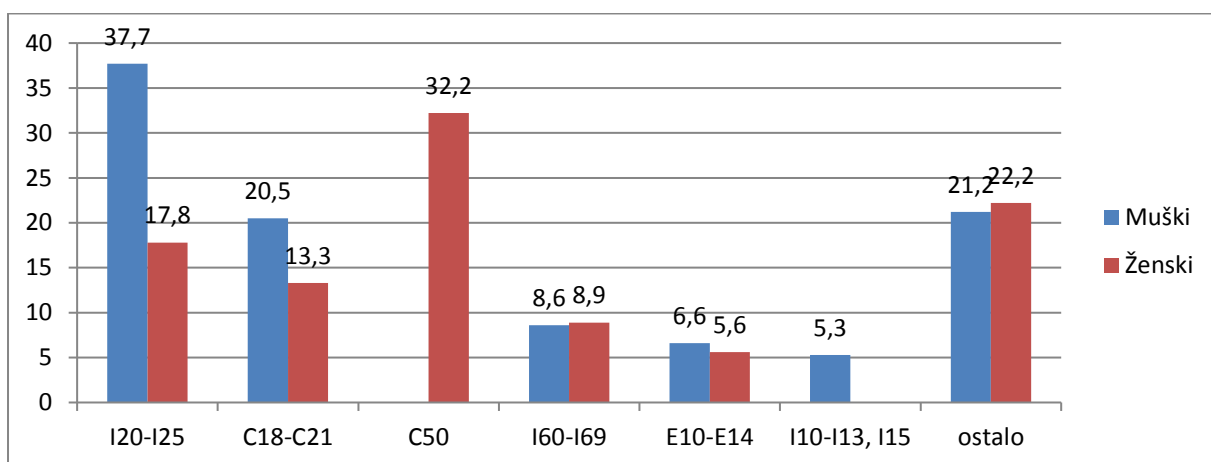
Izvor: prema podacima Državnog zavoda za statistiku RH

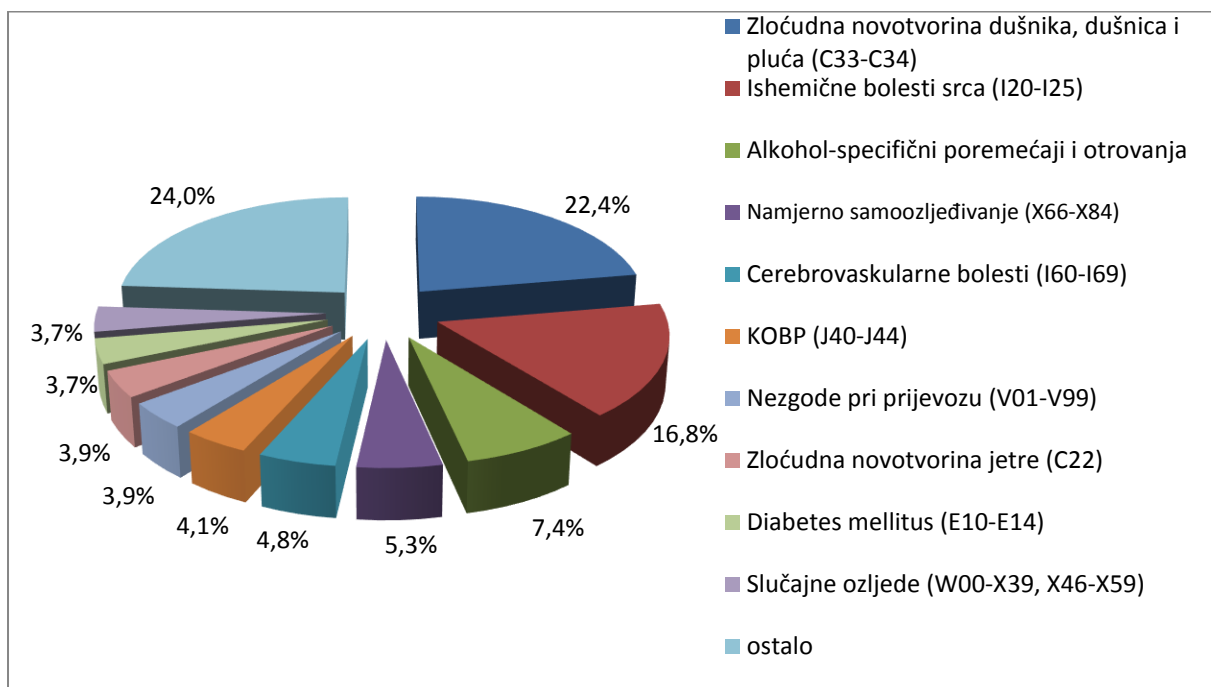
Slika 22 - Struktura izlječivih uzroka smrti u Istarskoj županiji 2019.g.

Kod muškaraca su vodeće izlječive bolesti uzroci smrti ishemične bolesti srca (37,7%), rak debelog, završnog crijeva i čmara (20,5%), cerebrovaskularne bolesti (8,6%), dijabetes melitus (6,6%) i hipertenzivne bolesti (5,3%).

Kod žena su vodeće izlječive bolesti uzroci smrti rak dojke (32,2%), ishemične bolesti srca (17,8%), rak debelog, završnog crijeva i čmara (13,3%), cerebrovaskularne bolesti (8,9%) i dijabetes melitus (5,6%).

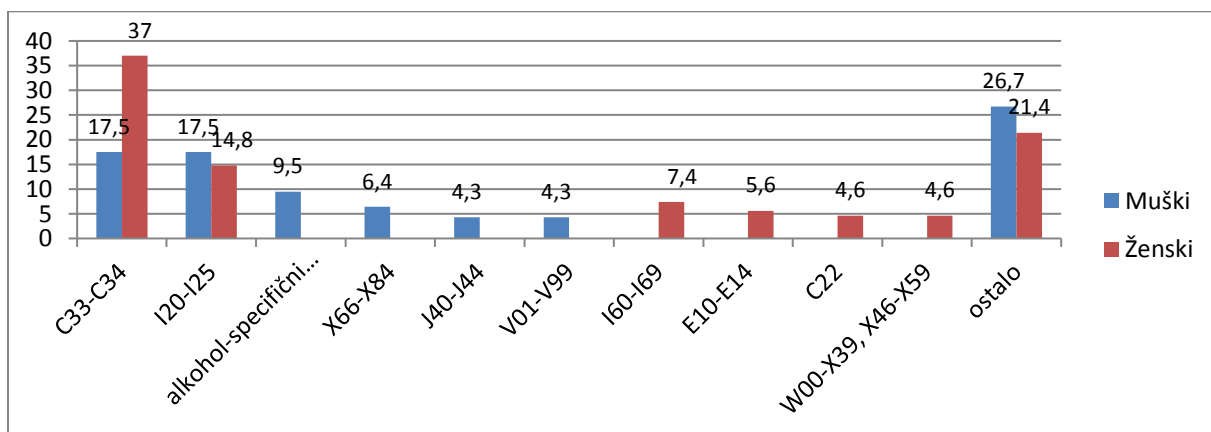
Slika 23 - Vodeći uzroci liječivih uzroka smrti u Istarskoj županiji 2019.godine po spolu

Slika 24 - Struktura preventabilnih smrti u Istarskoj županiji 2019.g.

Kod muškaraca su vodeći uzroci preventabilnih smrti rak dušnika, dušnica i pluća (17,5%), ishemične bolesti srca (17,5%), alkohol-specifični poremećaji i trovanja (9,5%), namjerno samoozljeđivanje (6,4%), KOBP i nesreće pri prijevozu (4,3%).

Kod žena su vodeći uzroci preventabilnih smrti rak dušnika, dušnica i pluća (37,0%), ishemične bolesti srca (14,8%), cerebrovaskularne bolesti (7,4%), dijabetes melitus (5,6%), rak jetre odnosno slučajne ozljede (po 4,6%).

Slika 25 - Pet vodećih uzroka preventabilnih smrti u Istarskoj županiji 2019.godine po spolu (%)

Eurostat za međunarodnu usporedbu i analizu smrtnosti u europskim zemljama koristi listu odabranih uzroka smrti koja obuhvaća sve skupine bolesti, određene grupe bolesti i neke pojedine dijagnoze, pa su prikazani podaci o uzrocima smrti 2019.godine za Istarsku županiju navedenoj listi.

Tablica 32 - Popis uzroka smrti u Istarskoj županiji u 2019. godini – „European shortlist“

Bolesti ili vanjski uzroci smrti	MKB-10 šifra	Ukupno		Muški		Ženski	
		Broj	%	Broj	%	Broj	%
Svi uzroci smrti	A00-T98	2.411	100,0	1.201	100,0	1.210	100,0
Infekcijske i parazitarne bolesti	A00-B99	9	0,4	4	0,3	5	0,4
Tuberkuloza	A15-A19, B90	-	0,0	-	0,0	-	0,0
AIDS (HIV-bolest)	B20-B24	-	0,0	-	0,0	-	0,0
Virusni hepatitis	B15-B19, B94.2	4	0,2	2	0,2	2	0,2
Ostale infekcijske i parazitne bolesti	A00-A09, A20-B09, B25-B89, B91-B94.1, B94.8-B99	5	0,2	2	0,2	3	0,2
Novotvorine	C00-D48	694	28,8	380	31,6	314	26,0
Zloćudne novotvorine	C00-C97	682	28,3	372	31,0	310	25,6
Zloćudne novotv. usne, usne šupljine, ždrijela	C00-C14	18	0,7	13	1,1	5	0,4
Zloćudna novotvorina jednjaka	C15	9	0,4	7	0,6	2	0,2
Zloćudna novotvorina želuca	C16	27	1,1	21	1,7	6	0,5
Zloćudna novotvorina debelog crijeva, rektuma i anusa	C18-C21	94	3,9	57	4,7	37	3,1
Zloć. novotv. jetre i intrahepat. žučnih vodova	C22	29	1,2	19	1,6	10	0,8
Zloćudna novotvorina gušterače	C25	33	1,4	15	1,2	18	1,5
Zloćudna novotvorina grkljana	C32	6	0,2	6	0,5	-	0,0
Zloćudna novotvorina dušnika, dušnica i pluća	C33-C34	142	5,9	86	7,2	56	4,6
Zloćudni melanom kože	C43	16	0,7	11	0,9	5	0,4
Zloćudna novotvorina dojke	C50	53	2,2	-	0,0	53	4,4
Zloćudna novotvorina vrata maternice	C53	4	0,2	-	0,0	4	0,3
Zloćudna novotvorina dr. dijelova maternice	C54-C55	10	0,4	-	0,0	10	0,8
Zloćudna novotvorina jajnika	C56	23	1,0	-	0,0	23	1,9
Zloćudna novotvorina kestenjače (prostate)	C61	37	1,5	37	3,1	-	0,0
Zloćudna novotvorina bubrega	C64	20	0,8	14	1,2	6	0,5
Zloćudna novotvorina mokraćnog mjehura	C67	22	0,9	17	1,4	5	0,4
Zloćudna novotvorina mozga i SŽS	C70-C72	14	0,6	6	0,5	8	0,7
Zloćudna novotvorina štitnjače	C73	3	0,1	2	0,2	1	0,1
Hodgkinova bolest i limfomi	C81-C86	25	1,0	16	1,3	9	0,7
Leukemija	C91-C95	21	0,9	9	0,7	12	1,0
Ostale zloćudne novotvorine limfnog i hematopoetskog tkiva	C88,C90, C96	7	0,3	4	0,3	3	0,2
Ostale zloćudne novotvorine	C17, C23- C24, C26- C31, C37- C41, C44- C49, C51- C52, C57- C60, C62- C63, C65- C66, C68- C69, C74- C80, C97	69	2,9	32	2,7	37	3,1
Dobroćudne novotvorine i novotvorine nesigurne i nepoznate prirode	D00-D48	12	0,5	8	0,7	4	0,3
Bolesti krvi i krvotornog sustava i određene bolesti imunološkog sustava	D50-D89	3	0,1	3	0,2	-	0,0

Tablica 32 - Popis uzroka smrti u Istarskoj županiji u 2019. godini – „European shortlist“- nastavak

Bolesti ili vanjski uzroci smrti	MKB-10	Ukupno		Muški		Ženski	
	šifra	Broj	%	Broj	%	Broj	%
Endokrine bolesti, bolesti prehrane i bolesti metabolizma	E00-E90	133	5,5	60	5,0	73	6,0
Šećerna bolest (Dijabetes melitus)	E10-E14	132	5,5	59	4,9	73	6,0
Ostale endokrine bolesti, bolesti prehrane i bolesti metabolizma	E00-E07, E15-E89	1	0,0	1	0,1	-	0,0
Duševni poremećaji i poremećaji ponašanja	F01-F99	43	1,8	20	1,7	23	1,9
Demencija	F01, F03	22	0,9	3	0,2	19	1,6
D.p. i p.p. uzrokovani alkoholom (uključivši alkoholnu psihozu)	F10	6	0,2	6	0,5	-	0,0
D.p. i p.p. uzrokovani ovisnostima o drogama, toksikomanija	F11-F16, F18-F19	5	0,2	5	0,4	-	0,0
Ostali duševni poremećaji i poremećaji ponašanja	F04-F09, F17, F20-F99	10	0,4	6	0,5	4	0,3
Bolesti živčanog sustava i osjetilnih organa	G00-H95	56	2,3	27	2,2	29	2,4
Parkinsonova bolest	G20	15	0,6	9	0,7	6	0,5
Alzheimerova bolest	G30	18	0,7	7	0,6	11	0,9
Ostale bolesti živčanog sustava i osjetilnih organa	G00-G12, G14, G21-G25, G31-H95	23	1,0	11	0,9	12	1,0
Bolesti cirkulacijskog sustava	I00-I99	1.122	46,5	498	41,5	624	51,6
Ishemične bolesti srca	I20-I25	628	26,0	287	23,9	341	28,2
Akutni infarkt miokarda	I21-I22	186	7,7	120	10,0	66	5,5
Ostali oblici srčane bolesti	I30-I51	122	5,1	43	3,6	79	6,5
Cerebrovaskularne bolesti	I60-I69	202	8,4	89	7,4	113	9,3
Ostale bolesti cirkulacijskog sustava	I00-I15, I26-I28, I70-I99	170	7,1	79	6,6	91	7,5
Bolesti dišnog sustava	J00-J99	69	2,9	44	3,7	25	2,1
Gripa	J09-J11	1	0,0	-	0,0	1	0,1
Upala pluća	J12-J18	1	0,0	1	0,1	-	0,0
Kronične bolesti donjeg dišnog sustava	J40-J47	63	2,6	40	3,3	23	1,9
Astma	J45-J46	3	0,1	1	0,1	2	0,2
Ostale kronične bolesti donjeg dišnog sustava	J40-J44, J47	60	2,5	39	3,2	21	1,7
Ostale bolesti dišnog sustava	J00-J06, J20-J39, J60-J99	4	0,2	3	0,2	1	0,1
Bolesti probavnog sustava	K00-K92	98	4,1	66	5,5	32	2,6
Vrijed želuca, dvanaesnika i tankog crijeva	K25-K28	7	0,3	3	0,2	4	0,3
Ciroza, fibroza i kronični hepatitis	K70, K73-K74	48	2,0	43	3,6	5	0,4
Ostale bolesti probavnog sustava	K00-K22, K29-K66, K71-K72, K75-K92	43	1,8	20	1,7	23	1,9
Bolesti kože i potkožnog tkiva	L00-L99	-	0,0	-	0,0	-	0,0
Bolesti mišićno-koštanog sustava i vezivnog tkiva	M00-M99	6	0,2	-	0,0	6	0,5
Reumatoidni artritis i osteoartroza	M05-M06, M15-M19	1	0,0	-	0,0	1	0,1

Tablica 32 - Popis uzroka smrti u Istarskoj županiji u 2019. godini – „European shortlist“- nastavak

Bolesti ili vanjski uzroci smrti	MKB-10 šifra	Ukupno		Muški spol		Ženski spol	
		Broj	%	Broj	%	Broj	%
Ostale bolesti mišićno-koštanog sustava i vezivnog tkiva	M00-M02, M08-M13, M20-M99	5	0,2	-	0,0	5	0,4
Bolesti genitourinarnog sustava	N00-N99	29	1,2	15	1,2	14	1,2
Bolesti bubrega i mokraćovoda	N00-N29	23	1,0	11	0,9	12	1,0
Ostale bolesti genitourinarnog sustava	N30-N99	6	0,2	4	0,3	2	0,2
Komplikacije trudnoće, porođaja i babinja	O00-O99	-	0,0	-	0,0	-	0,0
Određena stanja nastala u perinatalnom razdoblju	P00-P96	3	0,1	3	0,2	-	0,0
Prirodne malformacije, deformiteti i kromosomske anomalije	Q00-Q99	4	0,2	3	0,2	1	0,1
Simptomi, znakovi i abnormalni klinički i laboratorijski nalazi nesvrstani drugamo	R00-R99	6	0,2	4	0,3	2	0,2
Sindrom iznenadne smrti dojenčeta	R95	1	0,0	-	0,0	1	0,1
Nedovoljno definirani i nepoznati uzroci mortaliteta	R96-R99	4	0,2	4	0,3	-	0,0
Ostali simptomi, znakovi i abnormalni klinički i laboratorijski nalazi nesvrstani drugamo	R00-R94	1	0,0	-	0,0	1	0,1
Vanjski uzroci morbiditeta i mortaliteta	V01-Y89	136	5,6	74	6,2	62	5,1
Nezgode	V01-X59, Y85-Y86	105	4,4	47	3,9	58	4,8
Nezgode pri prijevozu	V01-V99, Y85	19	0,8	15	1,2	4	0,3
Nezgode pri padu	W00-W19	69	2,9	23	1,9	46	3,8
Utapanje i potapanje	W65-W74	6	0,2	4	0,3	2	0,2
Slučajno otrovanje i izlaganje štetnim tvarima	X40-X49	5	0,2	3	0,2	2	0,2
Ostale nezgode	W20-W64, W75-X39, X50-X59, Y86	6	0,2	2	0,2	4	0,3
Namjerno samoozljeđivanje	X60-X84, Y87.0	28	1,2	24	2,0	4	0,3
Napad (nasrtaj)	X85-Y09, Y87.1	1	0,0	1	0,1	-	0,0
Događaji s neodređenom nakanom	Y10-Y34, Y87.2	1	0,0	1	0,1	-	0,0
Ostali vanjski uzroci ozljeda i otrovanja	Y35-Y84, Y88-Y89	1	0,0	1	0,1	-	0,0

Izvor: Državni zavod za statistiku Republike Hrvatske